

ZATWIERDZAM

Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej
nadbryg. dr inż. Mariusz Feltynowski
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

**ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA
WYSOKOŚCIOWEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE
RATOWNICZO-GAŚNICZYM**

Warszawa, 12-04-2024 r.

ZAKRES ZMIAN W STOSUNKU DO WERSJI ZASAD Z WRZEŚNIA 2020 r.:

Data	Wprowadzone zmiany	Przeprowadzający aktualizację
09.04.2024	Uszczegółowienie zakresu działań w ramach zakresu podstawowego, przy określeniu które z nich wymagają dodatkowego przeszkolenia (działania technikami linowymi na kolejach linowych, drzewach oraz konstrukcjach).	Zespół Komendanta Głównego PSP ds. ratownictwa wysokościowego
	Usunięcie rysunków przedstawiających stosowane techniki ratownicze.	
	Usystematyzowanie i doprecyzowanie kwestii związanych z kwalifikacjami wymaganymi do dowodzenia działaniami SGRW.	
	Doszczegółowienie zestawów sprzętowych do działań w zakresie podstawowym, wraz z określeniem jakie zestawy sprzętu powinny znaleźć się na pierwszym samochodzie wyjazdowym oraz SD/SH (Załączniki nr 3 do 3e).	
	Wprowadzenie możliwości dysponowania SGRW poziomu „S” w konfiguracji mniejszej niż 3-osobowa (w zależności od rodzaju zadań oraz dostępnego typu śmigłowca).	
	Dostosowanie zasad doskonalenia zawodowego do „Zasad organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”.	
	Określenie zadań krajowego koordynatora ds. ratownictwa wysokościowego.	
	Zmiana systemu nabywania kwalifikacji instruktorskich (Załącznik nr 8).	
	Wprowadzenie nowego wzoru odzieży dla SGRW PSP (Załącznik nr 5 i 12).	
Usunięcie zapisów powielających treści z aktów prawnych wyższej rangi (wprowadzono odwołania do odpowiednich aktów).		

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ 1 WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG – ZAKRES PODSTAWOWY	6
2.1. Jednostki realizujące ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym	6
2.2. Standard gotowości operacyjnej jednostek	7
2.3. Zakres zadań	7
2.4. Wymagania kwalifikacyjne ratowników	7
2.5. Organizacja szkoleń i doskonalenia zawodowego	8
2.6. Standard wyposażenia	8
2.7. Zasady organizacyjne	8
CZĘŚĆ 3 ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG.....	10
3.1. Jednostki realizujące zadania w zakresie specjalistycznym	10
3.2. Standard gotowości operacyjnej SGRW	10
3.2.1. Dla poziomu gotowości operacyjnej A:	10
3.2.2. Dla poziomu gotowości operacyjnej B:	10
3.2.3. Dla poziomu gotowości operacyjnej S:	11
3.3. Zakres zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym	11
3.3.1. Dla poziomu gotowości A i B:	11
3.3.2. Dla poziomu gotowości S:	11
3.4. Standard kwalifikacji i liczebności członków SGRW	11
3.4.1. Dla poziomu gotowości A:	12
3.4.2. Dla poziomu gotowości B:	12
3.4.3. Dla poziomu gotowości AS:	13
3.4.4. Dla poziomu gotowości BS:	13
3.4.5. Kwalifikacje ratowników śmigłowcowych ksrgr i ratowników śmigłowcowych ksrgr operatorów	14
3.5. Tytuły obowiązujące w ratownictwie wysokościowym oraz zasady ich uzyskiwania.	14
3.6. Standard wyposażenia minimalnego	15
3.7. Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania.	16
3.7.1. Zasady organizacji SGRW	16
3.7.2. Zasady organizacji działań ratowniczych z udziałem SGRW	19

CZĘŚĆ 4	ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG	20
CZĘŚĆ 5	WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	22
CZĘŚĆ 6	ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	22
CZĘŚĆ 7	ZADANIA KRAJOWEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	23
CZĘŚĆ 8	ZESPÓŁ DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	24
CZĘŚĆ 9	WŁĄCZANIE DO KSRG JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE ORAZ TWORZENIE SGRW W RAMACH JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ KSRG SPOZA PSP REALIZUJĄCEGO ZADANIA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO	25
CZĘŚĆ 10	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	25
CZĘŚĆ 11	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	26

CZĘŚĆ 1 WPROWADZENIE

Ratownictwo wysokościowe - jest to zespół czynności podjętych w celu ratowania ludzi, zwierząt i mienia oraz likwidacji miejscowych zagrożeń w miejscach i terenach trudnodostępnych, na wysokości i poniżej poziomu terenu z wykorzystaniem technik linowych i sprzętu specjalistycznego.

Pod pojęciem technik linowych należy rozumieć: techniki stosowane we wspinaczce górskiej, alpinizmie jaskiniowym, dostępie linowym.

Ratownictwo wysokościowe realizuje się w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, zwanym dalej „KSRG” w zakresie:

podstawowym – przez wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej, a także przez inne jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne podmioty deklarujące w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań według posiadanych możliwości organizacyjno-sprzętowych i wyszkolenia, w systemie całodobowym i całorocznym;

specjalistycznym – przez specjalistyczne grupy ratownictwa wysokościowego KSRG zwane dalej SGRW, których członkowie posiadają odpowiednie przeszkolenie.

W niniejszych Zasadach przyjęto następujące założenia i pojęcia:

1. ilekroć jest mowa o **ratownikach** rozumie się przez to strażaków i ratowników jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz ratowników innych podmiotów ratowniczych;
2. ilekroć jest mowa o **ratowniku wysokościowym**, rozumie się przez to osoby, które ukończyły odpowiednie specjalistyczne szkolenia z ratownictwa wysokościowego KSRG;
3. ilekroć jest mowa o **obszarze chronionym** jednostki lub SGRW rozumie się przez to zdefiniowaną strefę niezależną od podziału administracyjnego, w której ta jednostka lub grupa podejmie działania ratownicze możliwie w najkrótszym czasie;
4. ilekroć jest mowa o **czasie alarmowania**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów;
5. ilekroć jest mowa o **niezwłocznym czasie alarmowania**, rozumie się przez to:
 - a) w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
 - b) w przypadku innej jednostki (w tym OSP) – czas niezbędny na przybycie ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
6. ilekroć jest mowa o **czasie dojazdu do miejsca zdarzenia**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań pierwszego z zaalarmowanych zastępów;
7. ilekroć jest mowa o **czasie podjęcia działań ratowniczych**, rozumie się przez to czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów;

8. do celów planistycznych należy przyjmować następujące parametry:
- a) czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min,
 - b) czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min,
 - c) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po autostradach oraz drogach ekspresowych - 75 km/h,
 - d) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach wojewódzkich oraz pozostałych drogach krajowych – 60 km/h,
 - e) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych – 50 km/h,
 - f) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach gminnych i pozostałych – 30 km/h,
 - g) prędkość przemieszczania się ratowników przy pomocy śmigłowca – przyjmuje się prędkość przelotową śmigłowca dostępnego dla SGRW,
 - h) czas gotowości do startu śmigłowca – przyjmuje się wartość wynikającą z dostępu do śmigłowca.

CZĘŚĆ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG – ZAKRES PODSTAWOWY

2.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym realizują:

1. wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP),
2. jednostki ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jednostki OSP włączone do KSRG, które zostały wytypowane w ramach tworzenia sieci i zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia,
3. inne podmioty ratownicze, które zadeklarowały gotowość operacyjną do realizacji tych zadań oraz spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia na podstawie odrębnych umów, porozumień.

Przygotowanie do prowadzenia działań w zakresie podstawowym powinno przede wszystkim uwzględniać bezpieczeństwo ratowników jednostek dysponowanych do działań w pierwszej kolejności lub prowadzących te działania samodzielnie.

W przypadku występowania kolei linowych na obszarze chronionym jednostek, o których mowa w pkt 2.1.1 - 2.1.3, ratownicy tych jednostek powinni odbyć odpowiednie szkolenie doskonalące z tego zakresu. W przypadku, gdy z analizy zagrożeń występujących na obszarze chronionym oraz statystyki zdarzeń wynika zwiększone prawdopodobieństwo prowadzenia działań ratowniczych związanych z ewakuacją z drzew oraz konstrukcji, zaleca

się, aby ratownicy jednostek wymieniony w pkt 2.1.1 - 2.1.3 odbyli odpowiednie szkolenie doskonalące z tego zakresu. Powyższe zalecenia dotyczące odbycia szkoleń doskonalących nie dotyczą jednostek realizujących ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym.

2.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ JEDNOSTEK

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań określonych w pkt. 2.3, przez co najmniej 3 ratowników o kwalifikacjach określonych w pkt. 2.4, wyposażonych w sprzęt o standardzie określonym w pkt. 2.7, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. ZAKRES ZADAŃ

W zakresie podstawowym czynności ratownicze obejmują w szczególności:

1. Dotarcie do miejsca działań z zachowaniem zasad asekuracji przy zastosowaniu dedykowanego sprzętu ujętego w załączniku nr 3 i 3a stosując m.in. środki ograniczające spadanie.
2. Działanie ratownika ograniczające pole pracy poprzez:
 - a) zastosowanie środków do pracy w podparciu,
 - b) zastosowanie środków ograniczających poruszanie się,
3. Zabezpieczenie poszkodowanego przed upadkiem z wykorzystaniem liny, pętli do asekuracji i uprzęży ewakuacyjnej.
4. Ewakuacja osób, zwierząt i mienia przez:
 - a) wyciągnięcie,
 - b) opuszczenie,
 - c) wyprowadzenie lub zejście.
5. Dotarcie do miejsca działań i realizację zadań określonych w pkt 2-4 posługując się technikami ratowniczymi dedykowanymi do ewakuacji z kolei linowych, drzew oraz konstrukcji, przy zastosowaniu sprzętu ujętego w załącznikach 3b-3e, pod warunkiem posiadania przez ratowników odpowiednich kwalifikacji.

2.4. WYMAGANIA KWALIFIKACYJNE RATOWNIKÓW

Zadania w zakresie podstawowym ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG podczas działań ratowniczych, mogą wykonywać ratownicy, którzy posiadają kwalifikacje w zawodzie strażak lub ratownicy, którzy ukończyli szkolenie doskonalące z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym, zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez komendanta głównego PSP. W celu utrzymania odpowiedniego poziomu wiedzy i umiejętności ratowników w zakresie podstawowym ratownictwa wysokościowego, zaleca się, aby ratownicy niezależnie od poziomu posiadanych kwalifikacji do wykonywania zawodu, w ramach doskonalenia zawodowego dodatkowo ukończyli szkolenie, o którym mowa powyżej.

W celu realizacji działań ratowniczych z wykorzystaniem dedykowanych technik ewakuacji z kolei linowych oraz z drzew i konstrukcji, należy ukończyć dodatkowe szkolenia doskonalące w tych zakresach, określone odrębnymi programami zatwierdzonymi przez komendanta głównego PSP.

2.5. ORGANIZACJA SZKOLEŃ I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

1. Szkolenie ratowników w zakresie podstawowym oparte jest o programy szkolenia zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.
2. Szkolenie jest organizowane przez szkoły PSP oraz ośrodki szkolenia komend wojewódzkich PSP.
3. Doskonalenie zawodowe należy prowadzić zgodnie z treściami i celami określonymi w programach szkoleń doskonalących z ratownictwa wysokościowego realizowanego przez KSRG, z uwzględnieniem zapisów zawartych w „Zasadach organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”. Ćwiczenia należy prowadzić na obiektach naturalnych lub sztucznych odzwierciedlających rzeczywiste zagrożenia na obszarze chronionym.

Zasady organizacji szkoleń i doskonalenia zawodowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną określa Załącznik nr 8

2.6. STANDARD WYPOSAŻENIA

Wykaz sprzętu do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym stanowi załącznik nr 3 i 3a.

Wykaz dodatkowego sprzętu do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z kolei linowych oraz z konstrukcji i z drzew stanowią załączniki nr 3b-3e.

Zestawy sprzętowe, wymienione w załącznikach nr 3-3e, stanowią niezależne i odrębne komplety.

Sprzęt, o którym mowa w załączniku nr 3-3e, powinien spełniać normy PN i EN oraz posiadać certyfikaty CE oraz powinien być przechowywany jako zestaw (z wyjątkiem trójnogu) w przeznaczonych do tego worach.

Sprzęt, o którym mowa w załączniku 3-3e, należy poddawać badaniom okresowym (przeoglądom, kontroli) i konserwacji zgodnie z instrukcją producenta, z częstotliwością co najmniej raz na 12 miesięcy.

2.7. ZASADY ORGANIZACYJNE

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy lub miejski PSP, uwzględniając współpracę z OSP, najbliższą SGRW, a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami w oparciu o umowy i porozumienia.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa

w przepisach dotyczących organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, z uwzględnieniem w szczególności:

- a) obszarów zamieszkałych,
 - b) obiektów podstawowej infrastruktury przemysłowej i komunikacyjnej (np. słupy, kominy, maszty, wiadukty, itp.),
 - c) studni i kamieniołomów,
 - d) skalnych obiektów naturalnych oraz sztucznych (w tym podziemnych),
 - e) kolei linowych.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
 4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego ustala się obszar chroniony.
 5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym (Załącznik nr 6), powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
 6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego na terenie powiatu powinny uwzględniać:
 - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w przepisach dotyczących organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
 - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
 - c) lokalizację oraz gotowość operacyjną SGRW,
 - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
 - e) zasięgi obszarów chronionych jednostek w sąsiednich powiatach realizujących ratownictwo wysokościowe w zakresie podstawowym,
 - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terenie powiatu, obejmującym co najmniej:
 - 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
 - 80 % powierzchni zurbanizowanej powiatu,

maksymalnie w czasie:

- 15 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
- 25 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,

- 30 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia, z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.
7. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa wysokościowego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.

CZĘŚĆ 3 ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ SPECJALISTYCZNYCH GRUP RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG

3.1. JEDNOSTKI REALIZUJĄCE ZADANIA W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG realizują:

1. SGRW organizowane przez właściwych komendantów PSP, które spełniają standardy gotowości, wykszolenia i wyposażenia określone w niniejszych „Zasadach”.
2. Inne podmioty KSRG oraz podmioty współpracujące z KSRG, które spełniły uzgodniony w porozumieniu lub umowie standard gotowości, wykszolenia i wyposażenia.

W zależności od możliwości realizowania zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGRW mogą utrzymywać gotowość operacyjną poziomu A lub B lub (dodatkowo) S.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu powinno dążyć do spełnienia wszystkich standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, określonych dla danego poziomu.

W przypadku pojedynczych braków w wyposażeniu technicznym decyzję o zadeklarowaniu odpowiedniego poziomu gotowości podejmuje dowódca grupy, mając na względzie możliwość bezpiecznego wykonywania zadań dla określonego poziomu gotowości.

3.2. STANDARD GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ SGRW

3.2.1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ A:

Gotowość operacyjną poziomu A określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.1, przez ratowników, których liczbę i kwalifikacje określono w pkt. 3.4.1, wyposażonych w sprzęt o minimalnym standardzie określonym w pkt. 3.6, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

Wówczas gotowość tę przyjmuje się jako A.

3.2.2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ B:

Gotowość operacyjną poziomu B określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.1, przez ratowników, których liczbę i kwalifikacje określono w pkt. 3.4.2, wyposażonych w sprzęt o minimalnym standardzie określonym w pkt. 3.6, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

Osiągnięcie gotowości operacyjnej poziomu B jest równoznaczne z osiągnięciem również gotowości operacyjnej poziomu A.

Wówczas gotowość tę przyjmuje się jako AB.

3.2.3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI OPERACYJNEJ S:

Gotowość operacyjną poziomu S określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w pkt. 3.3.2, przez ratowników, których liczbę i kwalifikacje określono w pkt. 3.4.3 i 3.4.4. wchodzących w skład grupy o poziomie gotowości A lub B, wyposażonych w sprzęt o minimalnym standardzie określonym w pkt. 3.6, przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

Osiągnięcie gotowości operacyjnej poziomu S dla grupy spełniającej wymagania poziomu B jest równoznaczne z osiągnięciem również gotowości operacyjnej poziomu S dla grupy spełniającej wymagania poziomu A.

Wówczas gotowość tę przyjmuje się odpowiednio jako AS lub ABS.

3.3. ZAKRES ZADAŃ RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

W zakresie specjalistycznym czynności ratownicze obejmują:

3.3.1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A I B:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
2. Ratowanie życia, zdrowia i mienia, poprzez wykonywanie czynności ratowniczych, wykraczających poza zakres podstawowy, za pomocą technik linowych i sprzętu wykorzystywanych przez SGRW.

3.3.2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI S:

1. Zadania określone dla ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym poziomu gotowości A i B.
2. Wykonywanie czynności ratowniczych i innych zadań wymagających zastosowania technik linowych i sprzętu specjalistycznego z pokładu śmigłowca.

3.4. STANDARD KWALIFIKACJI I LICZEBNOŚCI CZŁONKÓW SGRW

1. Działania ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym mogą prowadzić ratownicy, którzy:
 - a) spełniają wymagania w zakresie sprawności fizycznej do wykonywania zadań w ramach SGRW,

- b) ukończyli specjalistyczne szkolenia według programów obowiązujących, w tym zakresie w KSRG i uzyskali tytuł co najmniej ratownika wysokościowego KSRG.
2. Działania ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym mogą wspierać zgodnie ze swoimi kompetencjami pozostali ratownicy, którzy posiadają następujące kwalifikacje, uprawnienia i umiejętności:
- a) młodszego ratownika wysokościowego KSRG, potwierdzone zdaniem egzaminem,
 - b) z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym i utrwalane w ramach doskonalenia zawodowego.
3. Jeżeli liczba ratowników w grupie poziomu A lub B lub AS lub BS jest wystarczająca do spełnienia warunków gotowości operacyjnej, o której mowa w pkt. 3.2., dopuszcza się czasowe niespełnienie warunków liczebności minimalnej, określonej odpowiednio w ppkt. 3.4.1.1, 3.4.2.1, 3.4.3.1 oraz 3.4.4.1.

3.4.1. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI A:

SGRW poziomu gotowości A powinna:

1. składać się z nie mniej niż 18 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG, w tym nie mniej niż 6 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG dowódcy
2. **i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt.3.2.1 przez co najmniej 3 ratowników wysokościowych, w tym:**
 - a) **2 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,**
 - b) **1 ratownika wysokościowego o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG dowódcy.**

3.4.2. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI B:

SGRW poziomu gotowości B powinna:

1. składać się z nie mniej niż 30 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG, w tym nie mniej niż 6 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG dowódcy
2. **i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt. 3.2.2 przez co najmniej 5 ratowników, w tym:**
 - a) **4 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,**

- b) 1 ratownika wysokościowego o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG dowódcy.**

3.4.3. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI AS:

SGRW poziomu gotowości AS powinna spełniać poziom gotowości A w tym:

1. składać się z nie mniej niż 12 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG, w tym nie mniej niż 6 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG operatora
2. **i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt. 3.2.3 przez co najmniej 3 ratowników, w tym:**
 - a) **2 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG,**
 - b) **1 ratownika wysokościowego o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG operatora.**

SGRW w ramach działań poziomu S, w zależności od rodzaju zadań, a także typu śmigłowca oraz innych uwarunkowań organizacyjnych, może być dysponowana w składzie osobowym mniejszym niż 3 ratowników (w tym co najmniej 1 ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora).

3.4.4. DLA POZIOMU GOTOWOŚCI BS:

SGRW poziomu gotowości BS powinna spełniać poziom gotowości B w tym:

1. składać się z nie mniej niż 12 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG, w tym nie mniej niż 6 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG operatora:
2. **i być tak zorganizowana, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w pkt. 3.2.3 przez co najmniej 5 ratowników, w tym:**
 - a) **2 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika wysokościowego KSRG,**
 - b) **2 ratowników wysokościowych o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG,**
 - c) **1 ratownika wysokościowego o kwalifikacjach co najmniej ratownika śmigłowcowego KSRG operatora.**

SGRW w ramach działań poziomu S, w zależności od rodzaju zadań, a także typu śmigłowca oraz innych uwarunkowań organizacyjnych, może być dysponowana w składzie osobowym mniejszym niż 5 ratowników (w tym co najmniej 1 ratownika śmigłowcowego KSRG – operatora).

3.4.5. KWALIFIKACJE RATOWNIKÓW ŚMIGŁOWCOWYCH KSRG I RATOWNIKÓW ŚMIGŁOWCOWYCH KSRG OPERATORÓW

Ratownik śmigłowiec w celu utrzymania odpowiedniej gotowości bojowej powinien w ciągu 2 lat odbyć min. 4 godziny ćwiczeń lub działań w locie z użyciem śmigłowca.

Ratownik śmigłowiec - operator w celu utrzymania odpowiedniej gotowości bojowej powinien w ciągu 2 lat odbyć min. 4 godziny ćwiczeń lub działań w locie z użyciem śmigłowca, w tym min. 2 godziny jako operator.

W przypadku nie osiągnięcia ww. normatywu godzin nalotu ratownik śmigłowiec lub ratownik śmigłowiec - operator przed podjęciem działań ratowniczych z udziałem śmigłowca powinien wziąć udział w lotach ćwiczebnych w wymaganych ilościach.

3.5. TYTUŁY OBOWIĄZUJĄCE W RATOWNICTWIE WYSOKOŚCIOWYM ORAZ ZASADY ICH UZYSKIWANIA.

1. Ratownik wysokościowy posiada tytuł:

- a) młodszego ratownika wysokościowego KSRG – w przypadku zdania centralnego egzaminu dla kandydatów na młodszych ratowników wysokościowych KSRG,
- b) ratownika wysokościowego KSRG – w przypadku ukończenia szkolenia specjalistycznego ratowników wysokościowych KSRG lub w przypadku uzyskania tytuł młodszego ratownika wysokościowego KSRG zgodnie z systemem obowiązującym przed wrześniem 2020 r.,
- c) ratownika wysokościowego KSRG dowódcy – w przypadku ukończenia szkolenia specjalistycznego z zakresu dowodzenia działaniami ratowniczymi specjalistycznej grupy ratownictwa wysokościowego KSRG lub w przypadku uzyskania tytuł młodszego ratownika wysokościowego KSRG zgodnie z systemem obowiązującym przed wrześniem 2020 r. oraz zajmowania w jednostce ratowniczo-gaśniczej stanowiska przynajmniej dowódcy zastępu bądź posiadania kwalifikacji do kierowania działaniem ratowniczym na poziomie taktycznym, o których mowa w art. 22, ust. 1a, pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2022, poz. 2057 z późn. zm.).
- d) ratownika śmigłowiec KSRG – w przypadku ukończenia szkolenia specjalistycznego ratowników śmigłowiec KSRG lub w przypadku uzyskania tytuł ratownika wysokościowego KSRG zgodnie z systemem obowiązującym przed wrześniem 2020 r.,
- e) ratownika śmigłowiec KSRG operatora - w przypadku ukończenia szkolenia specjalistycznego ratowników śmigłowiec KSRG operatorów lub w przypadku uzyskania tytuł starszego ratownika wysokościowego KSRG przed wrześniem 2020 r. oraz zajmowania w jednostce ratowniczo-gaśniczej stanowiska przynajmniej dowódcy zastępu bądź posiadania kwalifikacji do kierowania działaniem ratowniczym na poziomie taktycznym, o których mowa

w art. 22, ust. 1a, pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2022, poz. 2057 z późn. zm.),

- f) instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG - w przypadku spełnienia wymagań określonych w załączniku nr 8 pkt I.1 do niniejszych zasad i nadania tego tytułu przez komendanta głównego PSP lub w przypadku uzyskania tytułu instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG zgodnie z systemem obowiązującym przed wejściem w życie niniejszych „Zasad organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG”,
- g) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG - w przypadku spełnienia wymagań określonych w załączniku nr 8 pkt I.3 do niniejszych zasad i nadania tego tytułu przez komendanta głównego PSP lub w przypadku uzyskania tytuł starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG zgodnie z systemem obowiązującym przed wejściem w życie niniejszych „Zasad organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG”.

Schemat uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym oraz zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich w ratownictwie wysokościowym określa Załącznik nr 8.

3.6. STANDARD WYPOSAŻENIA MINIMALNEGO

1. SGRW dysponuje sprzętem:
 - a) ratowniczym – używanym do działań ratowniczych i ćwiczebnych akcji ratowniczych,
 - b) szkoleniowo-treningowym, będącym pełnosprawnym sprzętem ratowniczym, wykorzystywanym przede wszystkim do szkolenia i treningu ratowników,
 - c) indywidualnym – stanowiącym wyposażenie każdego z członków SGRW.
2. Sprzęt SGRW powinien umożliwiać skuteczne prowadzenie działań na określonym terenie chronionym.
3. Minimalny standard sprzętu SGRW określa Załącznik Nr 5.
4. Sprzęt powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania na określonym obszarze chronionym danej SGRW. Wykaz dodatkowych elementów określa dowódca SGRW i przedstawia do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej PSP, w której została utworzona grupa.
5. Sprzęt szkoleniowo-treningowy powinien umożliwiać realizację zajęć doskonalenia zawodowego. Ilość i specyfikację tego sprzętu określa dowódca SGRW, tak aby zapewnić realizację doskonalenia zawodowego grupy, a przy zajęciach wyjazdowych nie osłabiać jej gotowości bojowej. Wykaz tego sprzętu dowódca SGRW przedstawia do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej PSP, w której została utworzona grupa.
6. Zestaw sprzętu ratowniczego i szkoleniowo-treningowego oraz wyposażenia indywidualnego, który może ulec szybkiemu zużyciu lub zniszczeniu podczas użytkowania powinien być zwiększony o zapas około 10% normatywu określonego

w Załączniku Nr 5. Zapas ten jest przeznaczony na bieżące odtwarzanie bazy sprzętowej.

7. Sprzęt SGRW powinien posiadać wymagane i odpowiednie certyfikaty CE, i spełniać normy PN i EN lub UIAA (Union Internationale des Association d'Alpinisme - Międzynarodowa Federacja Związków Alpinistycznych). Nie dotyczy to sprzętu, wobec którego przepisy nie stawiają takich wymogów.
8. Dopuszcza się stosowanie sprzętu spełniającego inne wymagania niż określone w pkt. 3.6.7. jeżeli jest uzasadnione jego stosowanie w działaniach SGRW, a jego parametry wytrzymałościowe udokumentowane właściwymi atestami spełniają wymogi nie niższe niż określone w pkt. 3.6.7. O powyższym decyduje dowódca danej SGRW.
9. Sprzęt SGRW, należy poddawać badaniom okresowym (przeoglądom, kontroli) i konserwacji zgodnie z instrukcją producenta, z częstotliwością co najmniej raz na 12 miesięcy.
10. SGRW dysponuje środkami transportu, przewidzianymi do przemieszczania sprzętu i ratowników w różnych warunkach terenowych.
11. SGRW powinna posiadać dostęp do specjalistycznego obiektu przystosowanego do ćwiczeń na wysokości technikami linowymi, o wysokości min. 20 m.

3.7. PODSTAWOWE ZASADY ORGANIZACJI I FUNKCJONOWANIA.

3.7.1. ZASADY ORGANIZACJI SGRW

1. Ratownictwo wysokościowe w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zdolnymi do podejmowania działań w tym zakresie.
2. Proces organizacji ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinien być poprzedzony analizą zagrożeń w obszarze chronionym, o której mowa w przepisach dotyczących organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, uwzględniającą specyfikę obszarów w szczególności:
 - budynki wysokie i wysokościowe,
 - inne obiekty wysokie i wysokościowe (np. kominy elektrociepłownicze, maszty telewizyjne, radiowe, przekaźnikowe, wieżowe instalacje przemysłowe, elektrownie wiatrowe, słupy linii energetycznych, itp.),
 - studnie, tunele, sztolnie, jaskinie,
 - naturalne obiekty skalne i kamieniołomy,
 - linowe koleje gondolowe i krzeselkowe,
 - wiadukty,

- rejonu uprawiania sportów spadochronowych i paralotniowych w pobliżu obszarów leśnych.
3. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym (Załącznik nr 7) powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, utworzonym przez właściwego komendanta wojewódzkiego PSP, na podstawie krajowego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i na etapie tworzenia powinny zostać uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
 4. Planując rozmieszczenie i liczbę SGRW na terenie województwa należy wziąć pod uwagę:
 - a) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w przepisach dotyczących organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
 - b) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w ostatnich 10 latach,
 - c) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych SGRW,
 - d) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych, w tym uprawnionych do ratownictwa górskiego,
 - e) sieć jednostek zdolnych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym,
 - f) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terenie województwa, obejmującym co najmniej:
 - 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
 - 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa.

dla poziomu gotowości A - maksymalnie w czasie:

- 45 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
- 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
- 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia.

dla poziomu gotowości B - maksymalnie w czasie:

- 60 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
- 100 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
- 150 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia.

z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.

W przypadku gotowości poziomu AS i BS liczba i rozmieszczenie SGRW zależna będzie od dostępności śmigłowców będących w dyspozycji innych podmiotów oraz podpisanych z nimi porozumień i umów.

5. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa wysokościowego powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
6. SGRW tworzą właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG, na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w drodze:
 - rozkazu, w przypadku jednostek organizacyjnych PSP,
 - uchwały zarządu, w przypadku jednostek OSP,
 - decyzji lub uchwały zarządu/kierownictwa, w przypadku innych podmiotów.
7. SGRW utrzymują właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG, których siły i środki wchodzi w skład grupy.
8. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w procesie utrzymania gotowości SGRW utworzonych na bazie jednostek włączonych do KSRG oraz podejmuje działania zapewniające właściwe wyposażenie i wyszkolenie członków SGRW.
9. SGRW PSP tworzona jest z ratowników wysokościowych pełniących służbę w jednej JRG PSP. Każda SGRW na terenie województwa ma określony plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej, który zawiera w szczególności:
 - a) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRW, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
 - b) coroczny harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w niniejszych zasadach,
 - c) harmonogram zakupów i utrzymania sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGRW wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
 - d) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy,
 - e) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGRW stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
 - f) dokumentację włączenia SGRW do KSRG – w przypadku, gdy SGRW należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP,

- g) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
- h) wykaz sprzętu wymagającego legalizacji i badań okresowych.

Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRW musi być uzgodniony z właściwymi komendantami PSP tworzącymi grupę.

10. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRW komendant wojewódzki PSP:

- a) wyznacza termin wprowadzenia SGRW do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG,
- b) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRW,
- c) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
- d) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwodu operacyjnego.

11. Właściwy komendant wojewódzki może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGRW PSP do działań poza granicami kraju.

12. Dowódcą SGRW powinien być:

- a) w przypadku SGRW PSP dowódca JRG lub jego zastępca, na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG dowódcy,
- b) w przypadku innego podmiotu ratowniczego wymagane kwalifikacje do uzyskania poszczególnych tytułów określa się w porozumieniu o współpracy.

13. Zastępcą Dowódcy SGRW powinien być:

- a) W przypadku SGRW PSP zastępca dowódcy JRG, dowódca zmiany lub zastępca dowódcy zmiany, na bazie której utworzono SGRW, posiadający kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG dowódcy.
- b) w przypadku innego podmiotu ratowniczego wymagane kwalifikacje do uzyskania poszczególnych tytułów określa się w porozumieniu o współpracy.

14. Dla właściwego funkcjonowania SGRW zaleca się, aby stanowiska dowódcze w jednostce, w której funkcjonuje SGRW, były obejmowane przez ratowników posiadających kwalifikacje co najmniej ratownika wysokościowego KSRG.

3.7.2. ZASADY ORGANIZACJI DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH Z UDZIAŁEM SGRW

1. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGRW w województwie, miejsca ich stacjonowania i obszary chronione.

2. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW każdorazowo określa jej skład potrzebny do wykonania zadania.
3. Podczas działań ratowniczych o zróżnicowanym charakterze (działania pododdziałów różnych typów i specjalizacji), SGRW tworzy odrębny odcinek bojowy podległy pod KDR. SGRW zobligowana jest do podjęcia interwencji niezwłocznie po zadysponowaniu i przybyciu na miejsce zdarzenia, zgodnie z utrzymywanym poziomem gotowości.
4. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW może każdorazowo powiększyć jej skład potrzebny do wykonania zadań lub polecić zadysponowanie kolejnej grupy.
5. W procesie organizowania działań ratowniczych podstawowe i specjalistyczne czynności ratownicze muszą być skoordynowane z działaniami innych podmiotów ratowniczych i służb (w zależności od ich aktualnej gotowości operacyjnej), przez:
 - a) właściwe terytorialnie stanowisko kierowania PSP,
 - b) Kierującego Działaniem Ratowniczym – na miejscu zdarzenia.
6. Dysponowanie SGRW do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo-treningowe wymaga zgody właściwego komendanta PSP.

CZĘŚĆ 4 ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO W KSRG

1. Ratownictwo wysokościowe w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z:
 - a) służbami i podmiotami ratowniczymi, które na zasadzie dobrowolności zgodziły się współdziałać w akcjach ratowniczych na podstawie umów i porozumień,
 - b) podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa górskiego.
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa wysokościowego poprzedzone jest oceną wniosków wynikających z analizy zagrożeń w oparciu o metodykę, o której mowa w przepisach dotyczących organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru, w tym sieci podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji działań ratowniczych technikami linowymi.
3. Komendanci powiatowi/miejscy PSP sporządzają:
 - a) powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego,
 - b) plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.

4. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
5. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają:
 - a) wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa wysokościowego,
 - b) plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa wysokościowego.
6. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być na etapie tworzenia uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
7. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa wysokościowego.
8. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów PSP co najmniej raz w roku.
9. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.
10. Komendant powiatowy/miejski PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej w oparciu o „Metodykę oceny zagrożenia gminy i powiatu”, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa wysokościowego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wysokościowego.
11. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia w KSRG SGRW lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy.
12. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej SGRW.
13. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego, do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa wysokościowego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z krajowym koordynatorem PSP ds. ratownictwa wysokościowego.

Wojewódzki koordynator PSP ds. ratownictwa wysokościowego powinien posiadać tytuł minimum ratownika wysokościowego KSRG i wskazane jest, aby w miarę możliwości była to osoba spoza członków SGRW.

14. Komendant Główny PSP wyznacza w biurze właściwym ds. operacyjnych KG PSP krajowego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego. Krajowy koordynator współpracuje w tym zakresie z wyznaczonymi przedstawicielami biura właściwego ds. szkolenia oraz biura właściwego ds. logistyki KG PSP.

Krajowy koordynator PSP ds. ratownictwa wysokościowego powinien posiadać tytuł minimum ratownika śmigłowcowego KSRG operatora.

CZĘŚĆ 5 WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Działania poza granicami kraju prowadzi SGRW PSP i są one realizowane na podstawie obowiązujących przepisów prawa, zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.

CZĘŚĆ 6 ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Zadania wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego:

- a) analizowanie stanu gotowości ratownictwa wysokościowego na terenie województwa,
- b) analizowanie dokumentacji dotyczącej:
 - organizacji SGRW,
 - organizowania ćwiczeń,
 - działań ratowniczych,
 - wypadków ratowników wysokościowych.
- c) analizowanie i zgłaszanie potrzeb szkoleniowych z zakresu ratownictwa wysokościowego oraz ich przekazywanie w zależności od ich rodzaju do kierownika jednostki organizacyjnej PSP i/lub krajowego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego,
- d) udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa wysokościowego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego,
- e) sporządzanie analiz w zakresie wyposażenia technicznego PSP i OSP, w zakresie ratownictwa wysokościowego i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany,
- f) opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym,

- g) udział w inspekcjach gotowości operacyjnej SGRW,
- h) udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi,
- i) rekomendowanie:
 - planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa wysokościowego,
 - wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa wysokościowego,
 - planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby KSRG,
 - planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego,
 - zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi z zakresu ratownictwa wysokościowego.

CZĘŚĆ 7 ZADANIA KRAJOWEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

Zadania krajowego koordynatora PSP ds. ratownictwa wysokościowego:

- a) analizowanie stanu gotowości ratownictwa wysokościowego na terenie kraju,
- b) analizowanie dokumentacji dotyczącej:
 - organizacji SGRW,
 - organizowania ćwiczeń,
 - działań ratowniczych,
 - wypadków ratowników wysokościowych.
- c) analizowanie potrzeb szkoleniowych z zakresu ratownictwa wysokościowego i ich przekazywanie do biura właściwego ds. szkolenia KG PSP,
- d) udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa wysokościowego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu ratownictwa wysokościowego,
- e) analiza wyposażenia technicznego PSP i OSP w zakresie ratownictwa wysokościowego na terenie kraju i przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany na poziomie centralnym wspólnie z Biurem Logistyki KG PSP,

- f) opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie krajowym i międzywojewódzkim,
- g) udział w inspekcjach gotowości operacyjnej SGRW,
- h) udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi,
- i) inicjowanie i nadzór nad realizacją przedsięwzięć z zakresu ratownictwa wysokościowego, w tym podejmowanych we współpracy z innymi służbami i instytucjami,
- j) analiza umów i porozumień ze służbami i instytucjami w zakresie współpracy w obszarze ratownictwa wysokościowego, ze szczególnym uwzględnieniem statków powietrznych,
- k) przewożenie pracom zespołu ds. ratownictwa wysokościowego,
- l) rekomendowanie Komendantowi Głównemu oraz dyrektorom właściwych biur KG PSP:
 - planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa wysokościowego na terenie kraju,
 - wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa wysokościowego,
 - planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby KSRG,
 - planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych z zakresu ratownictwa wysokościowego na terenie kraju,
 - zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi z zakresu ratownictwa wysokościowego.

CZĘŚĆ 8 ZESPÓŁ DS. RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie, pod przewodnictwem krajowego koordynatora ds. ratownictwa wysokościowego zespół ds. ratownictwa wysokościowego.
2. Do zadań zespołu należy:
 - a) analizowanie stanu ratownictwa wysokościowego w KSRG,
 - b) wytyczanie kierunków rozwoju ratownictwa wysokościowego w KSRG,
 - c) analizowanie i rekomendowanie aktualizacji aktów prawnych w zakresie ratownictwa wysokościowego w KSRG,

- d) analizowanie programów szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego i zgłaszanie propozycji zmian do biura właściwego ds. szkolenia KG PSP,
- e) analizowanie trudniejszych akcji ratowniczych oraz wypadków w ratownictwie wysokościowym,
- f) rekomendowanie dobrych praktyk w zakresie ratownictwa wysokościowego,
- g) opiniowanie materiałów szkoleniowych,
- h) opiniowanie przydatności sprzętu i technik ratownictwa wysokościowego w zakresie możliwości ich stosowania oraz rozpatrywanie wniosków w tym zakresie.

CZĘŚĆ 9 WŁĄCZANIE DO KSRG JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ REALIZUJĄCEJ RATOWNICTWO WYSOKOŚCIOWE ORAZ TWORZENIE SGRW W RAMACH JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ KSRG SPOZA PSP REALIZUJĄCEGO ZADANIA RATOWNICTWA WYSOKOŚCIOWEGO

1. Kryteria niezbędne do wypełnienia w procesie włączenia do ksrng jednostki ochrony przeciwpożarowej realizującej ratownictwo wysokościowe określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. 2014 poz. 1317).
2. W przypadku, gdy jednostka ochrony przeciwpożarowej jest już w KSRG, lecz zawarte porozumienie nie obejmuje deklaracji realizacji zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym, przed rozpoczęciem realizacji zadań należy sporządzić ANEKS do porozumienia, w którym należy zawrzeć treści odnoszące się do realizowanych zadań ratownictwa wysokościowego, z uwzględnieniem kryteriów określonych w niniejszych „Zasadach organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG”.
3. Warunkiem realizacji zadań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym przez jednostki ochrony przeciwpożarowej KSRG spoza PSP jest utworzenie SGRW z uwzględnieniem kryteriów określonych w niniejszych „Zasadach organizacji ratownictwa wysokościowego w KSRG” oraz zawarcie porozumienia lub sporządzenie ANEKSU do już obowiązującego, jak w pkt. 1. i 2.

CZĘŚĆ 10 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Tracą moc „Zasady organizacji ratownictwa wysokościowego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” z września 2020 r.

CZĘŚĆ 11 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Wykaz wybranych przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym w KSRG.
2. Zasady prowadzenia działań z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym – zasady bezpieczeństwa.
3. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym (pierwszy samochód wyjazdowy).
- 3a Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym (SD/SH/SHD).
- 3b Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z kolei linowych.
- 3c Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z drzew.
- 3d Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z konstrukcji.
- 3e Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z kolei linowych z wykorzystaniem drabin.
4. Ogólne zasady prowadzenia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.
5. Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych.
6. Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.
7. Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym.
8. Schemat uzyskiwania tytułów w ratownictwie wysokościowym oraz zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich w ratownictwie wysokościowym, a także organizacji szkoleń i doskonalenia zawodowego z zakresu ratownictwa wysokościowego realizowanego przez Państwową Straż Pożarną.
9. Wzór indywidualnej karty ratownika wysokościowego.
10. Wzór ubrania podstawowego i kombinezonu zewnętrznego dla SGRW PSP.

Załącznik Nr 1

Wykaz wybranych przepisów związanych z ratownictwem wysokościowym w KSRG

1. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.
3. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 sierpnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Ponadto:

5. Programy szkoleń w zakresie ratownictwa wysokościowego realizowanego w KSRG zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP.
6. Polskie normy PN-EN związane z ratownictwem wysokościowym oraz pracą na wysokości, alpinizmem.

Załącznik Nr 2

Zasady prowadzenia działań z ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym – zasady bezpieczeństwa

1. Ratownik przystępuje do działań w niezbędnym do realizacji zadań ratowniczych wyposażeniu.
2. Działania na wysokości powinny być tak prowadzone, aby nie dopuścić do zaistnienia spadania.
3. Niedopuszczenie do zaistnienia spadania realizowane jest poprzez zastosowanie:
 - a) systemów asekuracyjnych ograniczających pole pracy - sprzęt i liny na tyle krótkie, aby uniemożliwić wystąpienie upadku,
 - b) asekuracji górnej, która polega na asekurowaniu osób liną prowadzoną z góry,
 - c) autoasekuracji, polegającej na samodzielnym zabezpieczaniu się poprzez zastosowanie odpowiedniego sprzętu i technik.

Asekuracja górna lub autoasekuracja powinny być prowadzone tak, aby natychmiast przejąć obciążenie podczas sytuacji awaryjnej. Pod pojęciem natychmiastowego przejęcia obciążenia podczas spadania rozumie się rozpoczęcie procesu powstrzymywania spadania na dystansie nie dłuższym niż 0,5 m.

4. Działania na wysokości, w których czynnie wykorzystujemy linę (np. zjazd, opuszczanie, wyciąganie) powinny być asekurowane drugą liną z wykorzystaniem odpowiednich technik i sprzętu – tzw. technika dwóch lin.

Technika dwóch lin polega na użyciu jednej liny do poruszania się (lina poręczowa) lub opuszczania/wyciągania (lina trakcyjna), a drugiej liny do asekuracji (lina asekuracyjna).

5. Bazą do działań ratownictwa wysokościowego jest stanowisko.
6. W oparciu o stanowiska tworzy się przede wszystkim układy do asekuracji, poruszania się, opuszczania lub wyciągania.
7. Wytrzymałość stanowiska powinna być znacząco większa od sił jakie można wygenerować podczas prowadzenia działania. Najlepiej, aby szacunkowo odpowiadała, co najmniej wytrzymałości innych elementów układu asekuracyjnego lub ratowniczego – np. liny na węźle.
8. Stanowisko tworzy się na bazie elementu lub obiektu - tzw. punktu mocowania:
 - a) sztucznego (np. konstrukcje budowlane, maszyny),
 - b) naturalnego (np. drzewa, formacje skalne),
 - c) specjalnego (np. trójnogi).
9. Stanowisko na punkcie mocowania tworzy się poprzez:
 - a) wpięcie karabinka (np. trójnóg),
 - b) zastosowanie co najmniej jednej zszytej pętli z taśmy,

c) użycie liny.

10. W przypadku, gdy na punkcie mocowania taśma lub lina może ulec uszkodzeniu, należy ją zabezpieczyć osłonami i/lub zdublować.
11. Przy budowie stanowiska należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe funkcjonowanie użytego sprzętu, a w razie potrzeby zastosować odpowiednie zabezpieczenia chroniące go przed uszkodzeniem.
12. W sytuacji, gdy użycie drugiej liny powodowałoby obniżenie bezpieczeństwa działań ratowniczych, użycie pojedynczej liny może być dopuszczalne, jeżeli zostały podjęte odpowiednie środki zapewniające bezpieczeństwo.
13. W przypadku ukończenia szkoleń doskonalących z zakresu ewakuacji z kolei linowych, drzew oraz konstrukcji, dopuszczalne jest użycie jednej liny, zgodnie z technikami ratowniczymi nauczonymi w ramach tych szkoleń.

Załącznik Nr 3

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym (Pierwszy samochód wyjazdowy)

Lp.	Nazwa wyposażenia	Ilość	Uwagi
1.	Worek na sprzęt	1	Worek typu „jaskiniowego”. Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok.50-60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przemakanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach i możliwością podwieszania worka do uprzęży (np. ucho, lonża).
2.	Worek na linę	3	Worek typu „jaskiniowego” na liny. Zaleca się, aby worek był ściągany od góry sznurkiem blokowanym stoperem i posiadał na dnie przyszytą taśmę do dowiązania lub dopięcia liny. Pozostałe zalecenia jak w pozycji 1.
3.	Lina 50 m	1	Lina półstatyczna „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891. Zaleca się, aby liny były w odmiennych kolorach.
4.	Lina 25 m	2	
5.	Taśma 150 cm	10	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
6.	Karabinek stalowy	15	Karabinek o dużym prześwicie z zabezpieczeniem (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
7.	Bloczek podwójny	2	Bloczek ratowniczy współosiowy z okładzinami przylegającymi w miejscu wpięcia karabinka, dedykowany do ratownictwa, o sprawności powyżej 90%, spełniający wymogi normy PN-EN 12278.
8.	Bloczek pojedynczy	2	Bloczek dedykowany do ratownictwa, o sprawności powyżej 90%, spełniający wymogi normy PN-EN 12278.
9.	Szelki bezpieczeństwa	3	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu tzw. uprząż pełna Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się,

			aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprząży powinna dawać możliwość samodzielnego dopasowania w sposób łatwy i płynny po założeniu na ubranie specjalne. Dotychczas użytkowane szelki, które nie posiadają automatycznych klamer, mogą być użytkowane do końca okresu użytkowania.
10.	Przyrząd zjazdowy */ ****	2	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą. Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341 lub/i PN-EN 15151-1.) Pełna blokada powinna nastąpić w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób*.
11.	Lonża regulowana****	3	Lonża o długości całkowitej 3 lub 4 m, spełniająca wymogi PN-EN 358. Przyrząd powinien zapewniać możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem: PN-EN 12841 typ C. Dotychczas użytkowane lonże posiadające tylko normę PN-EN 358 mogą być eksploatowane do końca okresu użytkowania.
12.	Uprząż ewakuacyjna	1	Trójkąt ewakuacyjny. Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się, aby uprząż posiadała szelki oraz była regulowana).
13.	Trójnóg ratowniczy**	1	Spełnia normy: EN 795/B:2012; TS 16415/B:2013. Trójnóg przewidziany do ewakuacji co najmniej dwóch osób. Zalecana wysokość po sprawieniu min. 280 cm.
14.	Oślony na linę	3	Oślona na linę z mocowaniem, które zapewnia założenie jej w dowolnym miejscu liny. Oślona powinna być wykonana z materiału o dużej odporności na przetarcie i przecięcie (np. wykonana z włókna aramidowego). Wymaga się, aby oślona była rozpinana np. na rzep i miała możliwość dopięcia lub dociążenia.
15.	Oślona na krawędź	1	Zabezpieczenie podkładane pod linę pracującą na krawędzi z mocowaniem (np. mata, podkład). Zabezpieczenie powinno mieć wymiary min. 30x50 cm i posiadać możliwość przymocowania do liny i/lub w inny sposób (np. do elementu konstrukcji, stanowiska). Oślona powinna być wykonana z materiału o dużej wytrzymałości na przetarcie i przecięcie (np. wykonana z włókna

			aramidowego). Zaleca się, aby do osłony dołączona była linka pomocnicza długości ok. 5 m i średnicy ok. 5 mm.
16.	Kask***	3	Spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.
17.	Latarka czołowa***	3	Zalecane cechy latarki: - regulowany strumień oraz moc światła: min. 300 lumenów, - minimalna ochrona przed wodą: IPX4, - możliwość obsługi w rękawicach.
18.	Lonża typu Y z absorberem ****	1	Lonża typu Y z absorberem z karabinkiem o dużym prześwicie Karabinek o dużym prześwicie co najmniej 60 mm ze stalowym zabezpieczeniem zamka, który można obciążać poprzecznie siłą większą niż 6 kN. Zaleca się, aby długość ramion z łącznikami nie była większa niż 120 cm.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd z funkcją antypaniczną	-	Tak
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczania węzłem / zaplecciem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki	-	Tak
5.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
6.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	-	10 - 11 mm.
7.	Wymagane normy	-	EN 12841 typ C i/lub EN 341
8.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych np. ruchomego bloczka (2:1)	-	Tak
9.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np. podczas pracy o ograniczeniu pola pracy	Tak	-

**/ Należy dążyć do stanu, gdzie każda jednostka ratowniczo – gaśnicza będzie wyposażona w trójnóg ratowniczy.

***/ Sprzęt zalecany.

****/ Wymagane dodatkowe karabinki określone instrukcją użytkownika danego sprzętu.

Załącznik Nr 3a

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym (SD/SH/SHD)

Lp.	Nazwa wyposażenia	Ilość	Uwagi
1.	Worek na sprzęt	1	Worek typu „jaskiniowego”. Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok.60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przekanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach możliwością podwieszania worka do uprzęży (np. ucho, lonża).
2.	Worek na linę	2	Worek typu „jaskiniowego” na liny. Zaleca się, aby worek był ściągany od góry sznurkiem blokowanym stoperem i posiadał na dnie przyszytą taśmę do dowiązania lub dopięcia liny. Pozostałe zalecenia jak w pozycji 1.
3.	Lina 50 m	1	Lina półstatyczna typu „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891. Zaleca się, aby liny były w odmiennych kolorach.
4.	Lina 25 m	1	W przypadku, kiedy lina 50 m nie zapewnia ewakuacji z maksymalnej wysokości wysięgu należy ją dostosować do maksymalnego wysięgu.
5.	Taśma 150 cm	6	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
6.	Karabinek stalowy	7	Karabinek z zabezpieczeniem o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
7.	Szelki bezpieczeństwa	2	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu tzw. uprząż pełna Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się, aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprzęży powinna dawać możliwość samodzielnego dopasowania w sposób łatwy i płynny

			po założeniu na ubranie specjalne. Dotychczas użytkowane szelki, które nie posiadają automatycznych klamer, mogą być użytkowane do końca okresu użytkowania.
8.	Przyrząd zjazdowy * / ***	2	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą. Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341 lub/i PN-EN 15151-1.) Pełna blokada powinna nastąpić w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób*
9.	Lonża regulowana***	2	Lonża o długości całkowitej 3 lub 4 m, spełniająca wymogi PN-EN 358. Przyrząd powinien zapewniać możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem: PN-EN 12841 typ C. Dotychczas użytkowane lonże posiadające tylko normę PN-EN 358 mogą być eksploatowane do końca okresu użytkowania.
10.	Uprząż ewakuacyjna	1	Uprząż ewakuacyjna (trójkąt ewakuacyjny. Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się, aby uprząż posiadała szelki oraz była regulowana).
11.	Oślony na linę	2	Oślona na linę z mocowaniem, które zapewnia założenie jej w dowolnym miejscu liny. Oślona powinna być wykonana z materiału o dużej odporności na przetarcie i przecięcie (np. wykonana z włókna aramidowego). Wymaga się, aby oślona była rozpinana wzdłuż np. na rzep i miała możliwość dopięcia lub dowiązania.
12.	Kask**	2	Spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.
13.	Latarka czołowa**	2	Zalecane cechy latarki: - regulowany strumień oraz moc światła: min. 300 lumenów, - minimalna ochrona przed wodą: IPX4, - możliwość obsługi w rękawicach.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd z funkcją antypaniczną	-	Tak
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczania węzłem / zaplececiem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki		Tak
5.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
6.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	-	10 - 11 mm.
7.	Wymagane normy		EN 12841 typ C i/lub EN 341
8.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych np. ruchomego bloczka (2:1)	-	Tak
9.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np. podczas pracy o ograniczeniu pola pracy.	Tak	-

**/ Sprzęt zalecany.

***/ Wymagane dodatkowe karabinki określone instrukcją użytkowania danego sprzętu.

Załącznik Nr 3b

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z kolei linowych

dla 1 zespołu 2 osobowego

Lp.	Nazwa wyposażenia	ilość	Uwagi
1.	Worek na sprzęt	1	Worek typu „jaskiniowego”. Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok. 50-60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przemakanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach z możliwością podwieszania worka do uprząży (np. ucho, lonża).
2.	Lina 50 m	1	Lina półstatyczna typu „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891. Długość liny powinna umożliwiać ewakuację z każdej kolei krzeselkowej znajdującej się na terenie chronionym.
3.	Uprząż ewakuacyjna	1	Uprząż ewakuacyjna (trójkąt ewakuacyjny). Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się, aby uprząż posiadała szelki oraz była regulowana).
4.	Taśma 150 cm	3.	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
5.	Szelki bezpieczeństwa	2.	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu. Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się, aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprząży powinna dawać możliwość samodzielnego dopasowania w sposób łatwy i płynny po założeniu na ubranie specjalne.
6.	Karabinek stalowy	6	Karabinek z zabezpieczeniem o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).

7.	Karabinek stalowy owalny	1	Karabinek owalny z zabezpieczeniem. Spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otwarcia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
8.	Karabinek trójkąt 10 mm lub otwierany krętlik	1	Karabinek MR typu trójkąt 10 mm stalowy 10 mm EN 362, w przypadku krętlika minimalne obciążenie robocze 5 kN
9.	Karabinek owal 8 mm	1	Karabinek owal 8 mm (do lonży nieregulowanej). EN 362
10.	Karabinek typu MGO	1	Karabinek o dużym prześwicie typu MGO minimum 55 mm PN-EN 362.
11.	Przyrząd zjazdowy */***	2	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą z funkcją antypaniczną. Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341) Pełna blokada powinna nastąpić w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób.
12.	Lonża regulowana ***	1	Lonż regulowana 3 m (bez karabinka do wpięcia lonży) CE EN 358, CE EN 12841 typ C, EN 795 typ B i C.
13.	Lonża nieregulowana	1	Lonż szyta, z liny dynamicznej (dł. 60-80 cm EN 354).
14.	Lonża typu Y z absorberem ***	1	Lonża typu Y z absorberem z karabinkiem o dużym prześwicie Karabinek o dużym prześwicie co najmniej 60 mm ze stalowym zabezpieczeniem zamka, który można obciążać poprzecznie siłą większą niż 6 kN. Zaleca się, aby długość ramion z łącznikami nie była większa niż 120 cm.
15.	Rolka do ratownictwa na kolejach linowych	1	Przeznaczona do przemieszczania się i ewakuacji wzdłuż liny stalowej kolei linowej Maksymalne obciążenie robocze 5 kN, CE EN 1909
16.	Kask	2	Spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego - 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd z funkcją antypaniczną	-	Tak
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczenia węzłem / zaplececiem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki	-	Tak
5.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
6.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	-	10 - 11 mm.
7.	Wymagane normy	-	EN 12841 typ C i/lub EN 341
8.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych np. ruchomego bloczka (2:1)	-	Tak
9.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np. podczas pracy o ograniczeniu pola pracy	Tak	-

**/ Sprzęt zalecany.

***/ Wymagane dodatkowe karabinki określone instrukcją użytkowania danego sprzętu.

Załącznik Nr 3 c

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z drzew

dla 1 zespołu 3 osobowego

Lp.	Nazwa wyposażenia	ilość	Uwagi
1.	Worek na sprzęt	2.	Worek typu „jaskiniowego”. Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok. 50-60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przemakanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach z możliwością podwieszania worka do uprzęży (np. ucho, lonża).
2.	Worek na linę	3	Worek typu „jaskiniowego” na liny. Zaleca się, aby worek był ściągany od góry sznurkiem blokowanym stoperem i posiadał na dnie przyszytą taśmę do dowiązania lub dopięcia liny. Pozostałe zalecenia jak w pozycji 1.
3.	Lina 50 m	2	Lina półstatyczna typu „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891. Zaleca się, aby liny były w odmiennych kolorach.
4.	Lina 25 m	1	
5.	Uprząż ewakuacyjna	1	Uprząż ewakuacyjna (trójkąt ewakuacyjny). Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się, aby uprząż posiadała szelki oraz była regulowana).
6.	Taśma 150 cm	6	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
7.	Taśma 150 cm z karabinkami unieruchomionymi	2	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
8.	Szelki bezpieczeństwa	2	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się, aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprzęży powinna dawać możliwość samodzielnego dopasowania w sposób łatwy i płynny po założeniu na ubranie specjalne.

9.	Karabinek stalowy	10	Karabinek z zabezpieczeniem o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
10.	Karabinek stalowy z zabezpieczeniem automatycznym	4	Karabinek o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. Wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
11.	Bloczek pojedynczy	2	Bloczek dedykowany do ratownictwa, o sprawności powyżej 90 %, spełniający wymogi normy PN-EN 12278.
12.	Drzewołazy	2 pary	Drzewołazy aluminiowe lub stalowe z regulowaną wysokością ochrony łydki.
13.	Rzutka arborystyczna z linką 50 m	1 zestaw	Linka do rzutki typu Dyneema od 1,7-3 mm z obciążnikiem 250-350 g w specjalnym worku.
14.	Przyrząd zjazdowy */**	2	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą z funkcją antypaniczną. Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341 lub/i PN-EN 15151-1.) Pełna blokada powinna nastąpić w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób*.
15.	Lonża regulowana **	2	Lonża o długości całkowitej 3 lub 4 m, spełniająca wymogi PN-EN 358. Przyrząd powinien zapewniać możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem: PN-EN 12841 typ C.
16.	Lonża regulowana przeznaczona do drzew **	1	Lonża regulowana stalowa długość od 3,5 m do 5 m. Spełniająca wymogi normy PN-EN 358.
17.	Kask	3	Spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.

18.	Ochrona oczu	3	okulary typu gogle lub przyłbica mocowana do kasku.
19.	Proca do rzutki	1	Zalecana składana ze spustem.
20.	Narzędzie tnące	1	Zaleca się stosowanie noża składanego (cięcie w trakcie składania) lub sekatora do lin. Nóż składany, zapewniający możliwość obsługi jedną ręką z możliwością dopięcia.
21.	Piła ręczna do drewna	1	Zaleca się stosowanie piły chowanej w kaburze. W przypadku piły składanej - musi posiadać możliwość dopięcia.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd z funkcją antypaniczną	-	Tak
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczenia węzłem / zaplecciem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki	-	Tak
5.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
6.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	-	10 - 11 mm.
7.	Wymagane normy	-	EN 12841 typ C i/lub EN 341
8.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych np. ruchomego bloczka (2:1)	-	Tak
9.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np. podczas pracy o ograniczeniu pola pracy.	Tak	-

**/ wymagane dodatkowe karabinki określone instrukcją użytkowania danego sprzętu.

Załącznik Nr 3 d

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z konstrukcji

dla 1 zespołu 3 osobowego

Lp.	Nazwa	ilość	Uwagi
1.	Worek na sprzęt	2	Worek typu „jaskiniowego”. Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok. 50-60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przekanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach z możliwością podwieszania worka do uprzęży (np. ucho, lonża).
2.	Worek na linę	3	Worek typu „jaskiniowego” na liny. Zaleca się, aby worek był ściągany od góry sznurkiem blokowanym stoperem i posiadał na dnie przyszytą taśmę do dowiązania lub dopięcia liny. Pozostałe zalecenia jak w pozycji 1.
3.	Lina 50 m	2	Lina półstatyczna typu „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891. Zaleca się, aby liny były w odmiennych kolorach.
4.	Lina 25 m	1	
5.	Uporzęd ewakuacyjna	1	Uporzęd ewakuacyjna (trójkąt ewakuacyjny). Uporzęd spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się, aby uporzęd posiadała szelki oraz była regulowana).
6.	Taśma 150 cm	8	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
7.	Taśma 150 cm z karabinkami unieruchomionymi	2	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
8.	Szelki bezpieczeństwa	2	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się, aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprzęży powinna dawać możliwość samodzielnego dopasowania w sposób łatwy i płynny po założeniu na ubranie specjalne.

9.	Karabinek stalowy	10	Karabinek z zabezpieczeniem o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
10.	Karabinek stalowy z zabezpieczeniem automatycznym	4	Karabinek o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. Wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).
11.	Bloczek pojedynczy	2	Bloczek dedykowany do ratownictwa, o sprawności powyżej 90 %, spełniający wymogi normy PN-EN 12278.
12.	Lonża typu Y z absorberem **	2	Lonża typu Y z absorberem z karabinkiem o dużym prześwicie Karabinek o dużym prześwicie co najmniej 60 mm ze stalowym zabezpieczeniem zamka, który można obciążać poprzecznie siłą większą niż 6 kN. Zaleca się, aby długość ramion z łącznikami nie była większa niż 120 cm.
13.	Oślony na linę	2	Oślona na linę z mocowaniem, które zapewnia założenie jej w dowolnym miejscu liny. Oślona powinna być wykonana z materiału o dużej odporności na przetarcie i przecięcie (np. wykonana z włókna aramidowego). Wymaga się, aby oślona była rozpinana np. na rzep i miała możliwość dopięcia lub dowiązania.
14.	Rzutka arborystyczna z linką 50 m	1 zestaw	Linka do rzutki typu Dyneema od 1,7-3 mm z obciążnikiem 250-350 g w specjalnym worku.
15.	Przyrząd zjazdowy */**	2	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą z funkcją antypaniczną Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341 lub/i PN-EN 15151-1.) Pełna blokada powinna nastąpić w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób*
16.	Lonża regulowana **	2	Lonża o długości całkowitej 3 lub 4 m, spełniająca wymogi PN-EN 358. Przyrząd powinien zapewniać możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem: PN-EN 12841 typ C.

17.	Kask	3	Spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.
18.	Proca do rzutki	1	Zalecana składana ze spustem.
19.	Narzędzie tnące	1	Zaleca się stosowanie noża składanego (cięcie w trakcie składania) lub sekatora do lin. Nóż składany, zapewniający możliwość obsługi jedną ręką z możliwością dopięcia.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd z funkcją antypaniczną	-	Tak
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczania węzłem / zaplececiem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki		Tak
5.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
6.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	-	10 - 11 mm.
7.	Wymagane normy		EN 12841 typ C i/lub EN 341
8.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych np. ruchomego bloczka (2:1)	-	Tak
9.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np. podczas pracy o ograniczeniu pola pracy.	Tak	-

**/ Wymagane dodatkowe karabinki określone instrukcją użytkowania danego sprzętu.

Załącznik Nr 3 e

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym do ewakuacji z kolei linowych z wykorzystaniem drabin

dla 1 zespołu 6 osobowego

Lp.	Nazwa wyposażenia	ilość	Uwagi
1.	Worek na sprzęt	1	Worek typu „jaskiniowego”. Sugerowana najprostsza konstrukcyjnie wersja o pojemności ok. 50-60 litrów. Zaleca się, aby worek był wykonany z tkaniny brezentowej o zwiększonej wytrzymałości obustronnie powlekanej PCV lub TPU odpornej na przemakanie o wzmocnionej konstrukcji z szelkami do noszenia na plecach z możliwością podwieszania worka do uprząży (np. ucho, lonża).
2.	Worek na linę	1	Worek typu „jaskiniowego” na liny. Pojemność ok 15-20 litrów. Zaleca się, aby worek był ściągany od góry sznurkiem blokowanym stoperem i posiadał na dnie przyszytą taśmę do dowiązania lub dopięcia liny. Pozostałe zalecenia jak w pozycji 1.
3.	Lina 25 m	1	Lina półstatyczna typu „A”, średnica 10,5 - 11 mm, spełniająca wymogi normy PN-EN 1891.
4.	Uprząż ewakuacyjna	1	Uprząż ewakuacyjna (trójkąt ewakuacyjny). Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498 (zaleca się, aby uprząż posiadała szelki oraz była regulowana).
5.	Taśma 150 cm	2	Taśma szyta poliamidowa o wytrzymałości min. 25 kN, wykonana z dwóch warstw, zszyta w pętlę, spełniająca wymogi normy PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane taśmy (<150 cm, 22 kN), mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
6.	Szelki bezpieczeństwa	2	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813. Wymaga się, aby szelki były z automatycznymi klamrami (co najmniej 2 klamry na pasie biodrowym i po jednej klamrze na pasach udowych). Regulacja uprząży powinna dawać możliwość samodzielnego dopasowania w sposób łatwy i płynny po założeniu na ubranie specjalne. Dotychczas użytkowane szelki, które nie posiadają automatycznych klamer, mogą być użytkowane do końca okresu użytkowania.
7.	Karabinek stalowy	6	Karabinek z zabezpieczeniem o dużym prześwicie (>24 mm) i kształcie zapewniającym współpracę z węzłem półwyblinka, spełniający wymogi normy PN-EN 362. W przypadku użycia karabinków z automatyczną blokadą wymagana jest wykonanie trzech ruchów w celu pełnego otworzenia (np.: podnieś/naciśnij – przekręć – otwórz).

8.	Przyrząd zjazdowy */**	1	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą z funkcją antypaniczną. Przyrząd podczas prowadzenia asekuracji musi zapewniać łatwość swobodnego przesuwu liny, wyposażony w automatyczną blokadę, spełniający wymogi normy PN-EN 12841 typ C (zalecane jest, aby spełniał również normy: PN-EN 341 lub/i PN-EN 15151-1.) Pełna blokada powinna nastąpić w przypadku puszczenia rączki lub po ewentualnym jej przesunięciu w pozycję pełnej blokady. Nie dopuszcza się blokady wymagającej dodatkowego zapętlenia liny. Wpięcie liny w przyrząd musi być możliwe, bez wypinania go z karabinka. Przyrząd musi zapewnić możliwość opuszczenia co najmniej dwóch osób*
9.	Lonża regulowana**	1	Lonża o długości całkowitej 3 lub 4 m, spełniająca wymogi PN-EN 358. Przyrząd powinien zapewniać możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem: PN-EN 12841 typ C.
10.	Kask / hełm strażacki***	6	Kask: spełniający wymogi normy PN-EN 397 oraz zalecane jest, aby spełniał wymagania normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 (szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Powinien mieć możliwość założenia latarki czołowej.

*/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posiłkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd z funkcją antypaniczną	-	Tak
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczenia węzłem / zaplecciem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki	-	Tak
5.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
6.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	-	10 - 11 mm.
7.	Wymagane normy		EN 12841 typ C i/lub EN 341
8.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych np. ruchomego bloczka (2:1)	-	Tak
9.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np. podczas pracy o ograniczeniu pola pracy.	Tak	-

**/ Wymagane dodatkowe karabinki określone instrukcją użytkowania danego sprzętu.

***/ Wymagany co najmniej jeden kask dla osoby wchodzącej po drabinie.

Załącznik Nr 4

Ogólne zasady prowadzenia działań ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym

1. DOWODZENIE

Działaniami ratowniczymi SGRW może dowodzić ratownik wysokościowy posiadający tytuł:

- a) ratownika wysokościowego KSRG dowódcy,
- b) ratownika śmigłowcowy KSRG operatora,
- c) instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG,
- d) starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG.

2. TAKTYKA DZIAŁAŃ

1. Dowodzący SGRW powinien w trakcie dojazdu do miejsca zdarzenia, na podstawie pozyskanych informacji, wstępnie przydzielić zadania poszczególnym ratownikom.
2. Dowodzący SGRW, po przybyciu na miejsce zdarzenia, dokonuje rozpoznania i oceny sytuacji, w oparciu o następujące czynniki:
 - a) rodzaj zagrożenia i miejsce powstania zdarzenia oraz wnioski z przeprowadzonego rozpoznania,
 - b) sposób wykonania medycznych działań ratowniczych poszkodowanym i określenie kolejności ich ewakuacji,
 - c) siły i środki potrzebne do działań ratowniczych,
 - d) sposób dotarcia do miejsca wykonywania działań,
 - e) sposób zabezpieczenia miejsca prowadzenia działań ratowniczych,
 - f) sposób likwidacji lub ograniczenia zagrożenia.
3. Dowodzący SGRW przekazuje do właściwego stanowiska kierowania lub Kierującemu Działaniem Ratowniczym (jeśli SGRW stanowi osobny OB) informacje o wynikach rozpoznania oraz przyjętym zamiarze taktycznym.
4. Po dotarciu do miejsca wykonywania działań, zadaniem grupy jest przede wszystkim:
 - a) rozpoznanie zagrożeń,
 - b) jak najszybsze dotarcie do osób potrzebujących pomocy i wykonanie medycznych działań ratowniczych,
 - c) lokalizacja, likwidacja lub ograniczenie innych zagrożeń.
5. Dowodzący SGRW przydziela zadania poszczególnym ratownikom, nadzoruje ich wykonywanie, prowadzi łączność w relacji:
 - a) dowódca – ratownicy,
 - b) dowódca – KDR lub stanowisko kierowania komendanta powiatowego/ miejskiego PSP.
6. Dowodzący SGRW odpowiada za bezpieczeństwo podległych ratowników i skuteczność działań specjalistycznych.
7. Dowodzący SGRW powinien dążyć do sytuacji, w której jest w stanie obserwować ze swojego stanowiska wszystkie etapy prowadzonych działań.
8. Dowodzący SGRW decyduje o rodzaju wykorzystywanych technik, sposobie i zakresie prowadzonych działań.
9. Dowodzący działaniami ratowniczymi SGRW sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa

wysokościowego”, o której mowa w przepisach dotyczących organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i przekazuje ją Kierującemu Działaniem Ratowniczym.

3. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA

3.1. DZIAŁANIA TECHNIKAMI LINOWYMI

1. Ratownik przystępuje do działań w niezbędnym do realizacji zadań ratowniczych wyposażeniu indywidualnym.
2. Działania na wysokości powinny być tak prowadzone, aby:
 - a) nie dopuścić do zaistnienia spadania,
 - b) jeśli wystąpi spадanie, zatrzymać je, maksymalnie ograniczając wartość siły uderzenia działającej na ciało osoby i nie dopuszczając do kolizji z przeszkodami.
3. Niedopuszczenie do zaistnienia spadania realizowane jest poprzez zastosowanie:
 - a) systemów asekuracyjnych ograniczających poruszanie się – sprzęt i liny na tyle krótkie, aby uniemożliwić wystąpienie upadku,
 - b) asekuracji górnej, która polega na asekurowaniu osób liną prowadzoną z góry,
 - c) autoasekuracji, polegającej na samodzielnym zabezpieczeniu się poprzez zastosowanie odpowiedniego sprzętu i technik.

Asekuracja górna lub autoasekuracja powinny być prowadzone tak, aby natychmiast przejąć obciążenie podczas sytuacji awaryjnej.

4. Zatrzymanie potencjalnego spadania realizowane jest poprzez zastosowanie:
 - a) absorbera energii (amortyzatora),
 - b) asekuracji dolnej (lina prowadzona jest do wspinającego z dołu z zastosowaniem punktów przelotowych liny),
 - c) urządzeń samohamownych.
5. Działania na wysokości, w których czynnie wykorzystuje się linę (np. zjazd, wychodzenie po linie, opuszczanie, wyciąganie) powinny być asekurowane drugą liną z wykorzystaniem odpowiednich technik i sprzętu – tzw. technika dwóch lin.

Technika dwóch lin polega na użyciu jednej liny do poruszania się (lina poręczowa), opuszczania lub wyciągania (lina trakcyjna), a drugiej liny do asekuracji (lina asekuracyjna).

6. W technice dwóch lin, funkcje lin mogą być stosowane zamiennie.
7. W technice dwóch lin, zalecane jest wykorzystanie liny asekuracyjnej czynnie w celu przejęcia części ciężaru.
8. Technika jednej liny polega na prowadzeniu operacji ratowniczych lub asekurowaniu się i poruszaniu ratowników z wykorzystaniem tylko jednej liny.
9. Podczas czynnego wykorzystania liny dopuszcza się stosowanie techniki jednej liny, jeżeli:
 - a) wyeliminowane są czynniki mogące spowodować uszkodzenie liny (mechaniczne, termiczne, chemiczne),
 - b) nie istnieje możliwość przeciążenia układu, w tym stanowiska.
10. Techniki zabezpieczenia liny przed uszkodzeniem polegają na odpowiednim jej prowadzeniu oraz stosowaniu osłon. Zastosowanie osłon, podkładek, rolek

krawędziowych nie jest zawsze jednoznaczne z całkowitym wyeliminowaniem czynników mogących spowodować uszkodzenie liny.

STANOWISKA

1. Bazą do działań ratownictwa wysokościowego jest stanowisko.
2. W oparciu o stanowiska tworzy się przede wszystkim układy do asekuracji, poruszania się, opuszczania lub wyciągania.
3. Wytrzymałość stanowiska powinna być znacząco większa od sił jakie możemy wygenerować podczas prowadzenia działania. Najlepiej, aby szacunkowo odpowiadało co najmniej wytrzymałości innych elementów układu asekuracyjnego lub ratowniczego – np. liny na węźle.
4. Stanowisko tworzy się na bazie elementu lub obiektu - tzw. punktu mocowania:
 - a) sztucznego (np.: konstrukcje budowlane, maszyny),
 - b) naturalnego (np.: drzewo, formacja skalna),
 - c) specjalnego (np.: trójnóg, belka stanowiskowa).
5. Stanowisko na punkcie mocowania tworzy się poprzez:
 - a) wpięcie karabinka (np. trójnóg, belka stanowiskowa),
 - b) zastosowanie pętli z taśmy szytej,
 - c) dowiązanie liny lub utworzenie z niej pętli,
 - d) specjalnych zaczepów taśmowych lub linkowych spełniających wymogi normy PN-EN 795 B.
6. W przypadku, gdy na punkcie mocowania taśma lub lina może ulec uszkodzeniu to należy ją zabezpieczyć osłonami i/lub zdublować.
7. W przypadku gdy wytrzymałość punktu mocowania jest niewystarczająca to stanowisko należy zbudować w oparciu o większą ilość niezależnych punktów.
8. Liczba punktów, z których zbudowane jest stanowisko uzależniona jest od jakości tych punktów.
9. Zabrania się budowy stanowiska na pojedynczej kotwie rozporowej lub chemicznej.
10. Stanowisko z wielu punktów mocowania tworzy się poprzez odpowiednie ich połączenie taśmą lub liną.
11. W stanowisku kąt zawarty pomiędzy połączonymi skrajnymi punktami nie powinien być większy niż 90°.
12. Przy budowie stanowiska z wielu punktów mocowania należy dążyć do tego, aby jego obciążenie rozkładało się równomiernie na te punkty.
13. Stanowisko powinno posiadać punkt zbiorczy – karabinek, do którego mocujemy liny za pośrednictwem węzłów, karabinków i przyrządów oraz układy ratownicze: wyciągowe, do opuszczania, asekuracyjne i inne.
14. Punkt zbiorczy nie jest wymagany, jeżeli zastosowana technika ratownicza zapewnia prawidłową pracę stanowiska.
15. Technika poręczowania polega na odpowiednim poprowadzeniu liny w jednym lub w wielu odcinkach, poprzez pośrednie stanowiska i punkty mocowania (przepięcia), odciążi i inne. Lina może być prowadzona w pionie, poziomie (trawers) i ukośnie. Poruszając się po linie poręczowej, ratownicy wpinają się do niej karabinkami lub przyrządami.
16. W technice poręczowania dopuszcza się poruszanie się w oparciu o pojedynczy element/punkt (G), który nie spełnia wymagań stanowiska, w takim wypadku należy

go zabezpieczyć drugim punktem (Z) tak, aby w razie zerwania punktu G nie doszło do uszkodzenia mechanicznego liny lub przecięcia punktu Z.

17. Przy budowie stanowiska należy zwrócić szczególną uwagę na prawidłowe funkcjonowanie użytego sprzętu.
18. Stosując technikę dwóch lin i wybierając jeden ze sposobów dopięcia lin, kierujemy się potrzebą zapewnienia właściwej pracy stanowisk, lin oraz układów.

Liny dopina się do:

- a) dwóch stanowisk zbudowanych na różnych punktach mocowania,
 - b) dwóch stanowisk zbudowanych na tym samym punkcie mocowania (lub punktach – stanowisko z wielu punktów mocowania),
 - c) jednego stanowiska.
19. Podczas używania trójnogu ratowniczego jako stanowiska, należy stosować technikę dwóch lin, przy czym druga lina musi być wpięta w stanowisko niezależne od trójnogu.
 20. W układach złożonych np.: opuszczanie/wyciąganie po linie kierunkowej czy kolejce linowej, każdy z układów należy rozpatrywać odrębnie tzn. opuszczanie będzie odbywać się techniką jednej lub dwóch lin oraz lina kierunkowa będzie zbudowana z jednej lub dwóch lin.

TECHNIKI PORUSZANIA

1. Zejście i wejście z autoasekuracją polega na wpięciu odpowiedniego przyrządu w linę podczas poruszania się po konstrukcji lub wspinaczki (lina może być wykorzystywana biernie lub czynnie).
2. Zjazd po linie odbywa się poprzez:
 - a) wpięciem się przyrządem zjazdowym w linę poręczową, a przyrządem autoasekuracyjnym w linę asekuracyjną (technika dwóch lin),
 - b) wpięcie się przyrządem zjazdowym w linę poręczową i dopięcie do liny asekuracyjnej wydawanej z góry (technika dwóch lin),
 - c) wpięcie się przyrządem zjazdowym z automatyczną blokadą w linę (technika jednej liny).
3. Dopuszcza się zjazd po linie:
 - a) z wykorzystaniem tylko przyrządu zjazdowego bez autoasekuracji, jeżeli zaistniały warunki i użycie autoasekuracji mogłoby powodować poważne utrudnienia w działaniach lub uniemożliwić ich przeprowadzenie,
 - b) bez przyrządu zjazdowego i autoasekuracji:
 - w wykorzystaniem odpowiednich węzłów,
 - techniką „klucza zjazdowego”,
 - w technikach awaryjnych.
4. Opuszczanie odbywa się za pomocą:
 - a) przyrządu zjazdowego bez automatycznej blokady przez dwóch ratowników w technice jednej i dwóch lin (w technice jednej liny drugi ratownik asekuruje podawanie liny wchodzącej do przyrządu),
 - b) przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą, dopuszcza się obsługę przez jednego ratownika,
 - c) innych urządzeń, przyrządów do tego przeznaczonych i/lub węzłów.

5. Dotarcie ratownika w dół do miejsca ze środowiskiem niebezpiecznym (np. studnia, silos), należy realizować poprzez opuszczenie układem umożliwiającym natychmiastowe jego wyciągnięcie.
6. Wejście z asekuracją dolną – polega na asekurowaniu ratownika wspinającego się (prowadzącego) liną dynamiczną prowadzoną przez niego od dołu przez ratownika asekurującego. Asekuracja dolna prowadzona jest techniką wspinaczkową z dostosowaniem jej elementów do warunków, w jakich prowadzona jest wspinaczka (skalna lub po konstrukcji).
7. Wychodzenie po linie odbywa się poprzez:
 - a) wpięcie co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych w linę poręczową (technika jednej liny),
 - b) wpięcie co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych w linę poręczową i przyrządu autoasekuracyjnego w linę asekuracyjną (technika dwóch lin),
 - c) wpięcie co najmniej dwóch przyrządów zaciskowych w linę poręczową i dopięcie liny asekuracyjnej wybieranej z góry (technika dwóch lin).

Dopuszcza się stosowanie do wychodzenia po linie, zamiast przyrządów zaciskowych odpowiednich węzłów i/lub innych przyrządów.

8. Wyciąganie odbywa się z wykorzystaniem:
 - a) układów wyciągowych,
 - b) balansu,
 - c) urządzeń przeznaczonych do wyciągania osób.
9. Poruszanie się na odcinkach poziomych polega na autoasekuracji ratownika poprzez wpięcie się do liny poręczowej co najmniej jednym punktem.
10. Pokonywanie podczas zjazdu i wychodzenia po linie, pośrednich punktów przepięć, wymaga dopięcia się do pokonywanego punktu pośredniego.
11. Przy budowie stanowisk i układów ratowniczych należy przewidzieć potrzebę zmiany kierunku ewakuacji i transportu oraz zapewnić wymienną funkcję stanowisk i układów ratowniczych, (jeżeli umożliwiają to warunki, w których są prowadzone działania).
12. W trakcie prowadzonych działań i ćwiczeń ratownictwa wysokościowego można wykorzystywać inne rozwiązania stosowane w technikach jaskiniowych, wspinaczkowych, dostępu linowego, arborystycznych i innych.
13. Dopuszcza się stosowanie innego sprzętu takiego jak: drabiny balkonowe, drabiny hakowe, drzewołazy i inne.

3.2. DZIAŁANIA Z WYKORZYSTANIEM ŚMIGŁOWCA

1. Poruszanie się na lądowisku przy śmigłowcu warunkują strefy bezpieczeństwa.
2. Miejsce lądowania śmigłowca powinno być wyznaczone i zabezpieczone zgodnie z obowiązującymi zasadami. Należy pamiętać o uwzględnieniu kierunku wiatru.
3. Zabrania się zbliżania do śmigłowca w czasie włączania i wyłączenia silników śmigłowca.
4. Przedmioty wnoszone do śmigłowca powinny być zabezpieczone przed poderwaniem i w czasie przenoszenia być trzymane blisko ziemi.
5. Zabrania się podchodzenia do śmigłowca od strony wznoszącego się zbrocza w czasie pracy wirnika.
6. Czynności ratownicze wykonywane z pokładu śmigłowca muszą być uzgadniane z dowódcą statku powietrznego.

7. Zachowanie się ratowników i innych osób przebywających na pokładzie śmigłowca, oraz transport sprzętu, zwierząt i innych materiałów regulują instrukcje użytkowania statków powietrznych w locie.
 8. Podstawową techniką ratowniczą jest zastosowanie wciągarki.
 9. Wykorzystując techniki linowe, przede wszystkim stosujemy technikę jednej liny.
 10. Sposoby opuszczenia pokładu śmigłowca:
 - a) wyjście,
 - b) wyskok,
 - c) opuszczenie przy użyciu wciągarki,
 - d) opuszczenie na linie,
 - e) zjazd na linie.
 11. Techniki ewakuacji poszkodowanego:
 - a) przy użyciu wciągarki,
 - b) technika „długiej” liny”,
 - c) wejście lub wniesienie,
 - d) podebranie w zjeździe.
 12. Techniki wejścia na pokład:
 - a) wejście w przyziemieniu,
 - b) wejście w zawisie,
 - c) przy użyciu wciągarki,
 - d) wejście na przyrządach.
4. ŁĄCZNOŚĆ W TRAKCIE DZIAŁAŃ
1. Podczas działań ratowniczych, ćwiczeń, szkolenia i doskonalenia zawodowego musi być zapewniona łączność radiowa, głosowa, gestowa lub przewodowa.
 2. Podczas działań ratowniczych z pokładu śmigłowca musi być bezwzględnie stosowana łączność radiowa pomiędzy pilotem a ratownikiem śmigłowcowych KSRG operatorem oraz pomiędzy ratownikiem śmigłowcowych KSRG operatorem a ratownikami śmigłowcowymi KSRG.
 3. Łączność radiową należy organizować zgodnie z obowiązującą instrukcją w sprawie organizacji łączności zatwierdzoną przez komendanta głównego PSP.

Załącznik Nr 5

Zestawienie i minimalny normatyw wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne do ratownictwa wysokościowego w zakresie specjalistycznym

Minimalne wyposażenie indywidualne ratownika wysokościowego				Uwagi
Lp.	Nazwa sprzętu	Jednostka miary	Ilość	
1	2	3	4	5
1.	Kask	szt.	1	Spełniający wymogi normy PN-EN 12492:2002/A1:2005 lub PN-EN 397 (w tym wypadku powinien również spełniać dodatkowo wymagania normy PN-EN 12492 szczególnie w zakresie wytrzymałości na rozerwanie paska podbródkowego – 50dN). Zaleca się, aby kask miał możliwość dopięcia ochrony oczu i słuchu.
2.	Ubranie podstawowe	kpl.	1	Dla SGRW PSP wg wzoru określonego dla ubrania podstawowego, zgodnie z załącznikiem 12.
3.	Kombinezon zewnętrzny	szt.	1	Dla SGRW PSP wg wzoru określonego dla kombinezonu zewnętrznego, zgodnie z załącznikiem 12 *
4.	Kombinezon wewnętrzny ocieplający	szt.	1	Zaleca się, aby był jednoczęściowy.
5.	Letnie ubranie dwuczęściowe do treningów kondycyjnych i górskich typu „softshell”	kpl.	1	----
6.	Bielizna termoaktywna	kpl.	1	----
7.	Buty taktyczne	para	1	Buty wykonane ze skóry lub materiałów syntetycznych o elastycznej podeszwie, z dobrą amortyzacją stopy na całej powierzchni, gwarantujący dobrą przyczepność do podłoża. Powinny zapewniać dobrą stabilizację stawu

				skokowego, przy maksymalnym komforcie i niskiej wadze.
8.	Buty typu trekkingowego z membraną (do treningów kondycyjnych i górskich)	para	1	----
9.	Kominiarka	szt.	1	Zapewniająca komfort termiczny w warunkach zimowych.
10.	Czapka zimowa pod kask	szt.	1	----
11.	Rękawice do działań technikami linowymi	para	1	Rękawice pięciopalczaste, pełne z dodatkowymi wzmocnieniami w miejscach narażonych na kontakt z liną.
12.	Rękawice zimowe	para	1	Rękawice pięciopalczaste, pełne z dodatkowymi wzmocnieniami w miejscach narażonych na kontakt z liną.
13.	Uprząż pełna lub uprząż biodrowa z opcją rozszerzenia do uprząży pełnej	szt.	1	Uprząż spełniająca wymogi normy PN-EN 813:2008 i PN-EN 358:1999. Przy opcji poszerzonej uprząży - zgodna z normą PN-EN 361:2002.
14.	Taśma lub pętla służąca do podtrzymania piersiowego przyrządu zaciskowego	szt.	1	Jeżeli ratownik posiada uprząż, o której mowa w pkt. 13 wówczas taśma lub pętla nie jest wymagana.
15.	Przyrząd zjazdowy z autoblokadą	szt.	1	Wymagania i zalecenia stawiane dla tego przyrządu zostały opisane pod tabelą. **
16.	Przyrządy zaciskowe do podchodzenia po linie	kpl.	1	Powinny spełniać normy EN 567:2013, EN 12841 B.
17.	Stópka, pętla do przyrządu ręcznego zaciskowego	szt.	1	Zaleca się, aby była możliwość regulacji jej długości.
18.	Narzędzie tnące	szt.	1	Zaleca się stosowanie noża składanego (cięcie w trakcie składania) lub sekatora do lin. Nóż składany, zapewniający możliwość

				obsługi jedną ręką z możliwością dopięcia.
19.	Lonża	szt.	2	Powinny spełniać normę CE-EN 358 lub wykonana z liny pojedynczej, spełniającej normę EN892.
20.	Pętla z taśmy szyta (150cm)	szt.	1	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B i/lub PN-EN 354 i/lub PN-EN566.
21.	Karabinek z zabezpieczeniem	szt.	7	Powinien spełniać normę PN-EN 362 lub CE EN 12275 B.
22.	Karabinek bez zabezpieczenia (o pełnej wytrzymałości)	szt.	2	Powinien spełniać normę CE-EN 12275 B.
23.	Worek na sprzęt	szt.	1	Najprostszy konstrukcyjnie o pojemności ok. 40-60 litrów z szelkami. Wykonany z wodoodpornego i wytrzymałego materiału.
24.	Torba (plecak, wór) na wyposażenie osobiste	szt.	1	O pojemności ok. 100-120 litrów z wytrzymałego materiału.
25.	Gwizdek z retraktorem	szt.	1	----

Zestaw sprzętu indywidualnego powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania danej SGRW.

Pozycje sprzętowe, o których mowa w pkt 13 i 17 należy uzupełnić w przypadku zużycia obecnie używanego.

*/ Kombinezony zewnętrzne dotychczas stosowane przez SGRW PSP mogą być wykorzystywane do zużycia.

**/ Przy wyborze przyrządu zjazdowego z automatyczną blokadą można się dodatkowo posilkować informacjami zawartymi w tabeli określającej funkcje wymagane i zalecane:

Lp.	Opis	Zalecenie	Wymóg
1.	Przyrząd bez funkcji antypanicznej	Tak	-
2.	Techniczna możliwość zjazdu / opuszczenia co najmniej dwóch osób w technikach stosowanych w ratownictwie wysokościowym	-	Tak
3.	Pełna blokada bez konieczności dodatkowego zabezpieczania węzłem / zaplecciem	Tak	-
4.	Pełna blokada po puszczeniu rączki	Tak	-

5.	Możliwość „wyłączenia” automatycznej blokady	Tak	-
6.	Możliwość wpięcia liny bez wypinania karabinka z przyrządu	-	Tak
7.	Minimalny zakres średnic stosowanych lin	Możliwie jak największy zakres średnic lin	10,5 - 11 mm.
8.	Wymagane normy	-	EN 12841 typ C i/lub EN 341 i/lub EN 15151
9.	Możliwość użycia przyrządu w układach wyciągowych	-	Tak
10.	Możliwość użycia przyrządu do podchodzenia	-	Tak
11.	Możliwość łatwego wybrania liny z przyrządu np.: podczas pozycjonowania, wybierania luzu po pokonaniu przepinki itp.	Tak	-
12.	Możliwość realizowania asekuracji górnej	Tak	-
13.	Możliwość realizowania asekuracji dolnej	Tak	-
14.	Możliwość napinania lin w układach	-	Tak
15.	Możliwość szybkiego zjazdu (bez ryzyka niekontrolowanego zatrzymania)	Tak	-

Lp.	Wposażenie SGRW w sprzęt, pojazdy i środki techniczne		Ilość dla gotowości operacyjnej poziomu:		Uwagi
	Nazwa sprzętu	Jedn. miary	A	B	
1	2	3	4	5	6
1.	Samochód ratownictwa wysokościowego	szt.	1	1	
2.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 200m w worze	szt.	2	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
3.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 100m w worze	szt.	2	4	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
4.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 50m w worze	szt.	2	4	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
5.	Lina statyczna/półstatyczna o długości 5 - 10m	szt.	4	8	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
6.	Lina statyczna kevlarowa o długości 50m w worze	szt.	2	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
7.	Lina statyczna kevlarowa o długości 100m w worze	szt.	-	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 1891
8.	Lina dynamiczna 50m w worze	szt.	1	2	Lina spełniająca wymogi normy PN-EN 892
9.	Zabezpieczenie krawędzi	szt.	2	2	Zabezpieczenie podkładane pod linę pracującą na krawędzi z mocowaniem (np. rura karbowana, mata, podkłady).
10.	Oslona ochronna na linę	szt.	8	14	Wykonana z odpornego na uszkodzenia mechaniczne materiału.
11.	Pętla szyta z taśmy o dł. ok. 60cm	szt.	8	16	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B lub PN-EN 354

12.	Pętla szyta z taśmy o dł. ok. 150cm	szt.	8	16	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B lub PN-EN 354. Dotychczas stosowane pętle o długości 80 i 120 cm, mogą być wykorzystywane do końca okresu ich użytkowania.
13.	Pętla stalowa	szt.	4	4	Powinna spełniać normę PN-EN 795 B lub PN-EN 354
14.	Karabinek z zabezpieczeniem (poza zestawami ratowniczymi)	szt.	20	40	Spełniający wymogi normy PN-EN 362
15.	Element łączący obrotowy	szt.	1	2	Spełniający wymogi normy PN-EN 354 i/lub o WLL nie mniejszej niż 5 kN
16.	Przyrząd zaciskowy	szt.	4	8	Spełniający wymogi normy EN 567, EN 12841 B
17.	Przyrząd do opuszczania/zjazdu	szt.	2	6	powinien spełniać wymogi normy PN-EN 341, EN 12841 C
18.	Bloczek ratowniczy	szt.	6	12	Przeznaczony do złożonych systemów i wyciągania dużych ciężarów o sprawności powyżej 90%, spełniający wymogi normy PE-EN 12278
19.	Bloczek z blokadą	szt.	2	2	Spełniający normy PN-EN 12278, PN-EN 567 – o jak najwyższej sprawności
20.	Bloczek ratowniczy podwójny	szt.	2	4	Bloczek współosiowy z okładzinami przylegającymi w miejscu wpięcia karabinka dedykowany do celów ratowniczych oraz transportu dużych ciężarów o sprawności powyżej 90% spełniający wymogi normy PE-EN 12278
21.	Bloczek ratowniczy podwójny typu Tandem	szt.	1	2	Do celów ratowniczych oraz transportu dużych ciężarów o sprawności powyżej 90%

					spełniający wymogi normy PE-EN 12278
22.	Rolka krawędziowa	szt.	2	4	
23.	Płytki stanowiskowa	szt.	2	2	
24.	Uprząż/trójkąt ewakuacyjny	szt.	2	4	Spełniające wymogi normy PN-EN-1497, PN-EN 1498
25.	Przyrząd asekuracyjny	szt.	2	2	
26.	Przyrząd autoasekuracyjny	szt.	8	12	Powinien spełniać normy EN-567 lub CE-EN 353-2, CE-EN 12841 typ A. Sprzęt jest pobierany przez ratowników podczas działań na wyposażenie indywidualne.
27.	Lonża regulowana	szt.	3	6	Lonża o minimalnej długości całkowitej 3 m, spełniająca wymogi norm PN-EN 358, PN-EN 354 (zaleca się, aby przyrząd zapewniał możliwość płynnej regulacji pod obciążeniem PN-EN 12841 typ C)
28.	Lonża regulowana dedykowana do drzew	szt.	1	1	Lonża o długości całkowitej ok. 2-4 m, spełniająca wymogi normy PN-EN 358 z linką stalową
29.	Lonża typu Y z absorberem z karabinkami o dużym prześwicie	szt.	2	2	Karabinek o dużym prześwicie (>100 mm) ze stalowym zabezpieczeniem zamka, który można obciążać poprzecznie siłą większą niż 6 kN.
30.	Szelki bezpieczeństwa pełne	szt.	2	2	Szelki spełniające wymogi normy PN-EN 361, PN-EN 358, PN-EN 813
31.	Latarka czołowa dużej mocy do założenia/mocowania na kasku	szt.	6	12	Zalecane cechy latarki: - min. strumień światła: 300 lumenów, - min. ochrona przed wodą: IPX4,

					- możliwość obsługi w rękawicach.
32.	Radiotelefon przenośny z wyposażeniem dla ratownika	kpl.	3	5	Zgodny ze stosowanymi w KM/KP PSP
33.	Worki na sprzęt	szt.	2	5	Najprostsze konstrukcyjnie o pojemności ok. 40-60 litrów. Szelki regulowane z wyściółką oraz dwa uchwyty transportowe. Wykonane z wodoodpornego i wytrzymałego materiału.
34.	Kask ochronny dla poszkodowanego	szt.	2	4	Spełniający wymogi normy PN-EN 12492 lub PN-EN 397
35.	Ochrona oczu dla poszkodowanego	szt.,	1	1	
36.	Rękawice gumowe ochronne	para	3	5	
37.	Drzewołazy	para	2	2	
38.	Rzutka arborystyczna z linką 50 m	kpl.	1	1	Linka do rzutki typu Dyneema od 1,7-3 mm z obciążnikiem 250-350 g w worku
39.	Wciągarka ratownicza ręczna do liny z tworzyw sztucznych	szt.	1	1	
40.	Trójnóg ratowniczy	szt.	1	1	Spełniający normy: EN 795/B; TS 16415/B, przewidziany do ewakuacji co najmniej dwóch osób. Zalecana maksymalna wysokość po sprawieniu min. 280 cm. Trójnóg nie może być trójnogiem towarowym, nie przewidzianym do transportu osób.
41.	Nosze	szt.	1	1	Nosze wannowe z zawieszami z podpórką pod nogi. Zalecane, aby były kompatybilne z deską ortopedyczną.

42.	Śpiwór do ochrony cieplnej poszkodowanego	szt.	1	1	
43.	Zestaw ogrzewaczy chemicznych	zestaw	1	1	Ogrzewacze chemiczne wielokrotnego użytku działające na zasadzie reakcji chemicznej, aktywne minimum 30 min.
44.	Oświetlenie przenośne – reflektor akumulatorowy	szt.	1	1	Zalecane cechy latarki: - min. strumień światła min. 4000 lumenów; - możliwość ustawienia na maszcie z możliwością obrotu; - minimalna ochrona przed wodą IP54;
45.	Pilarka łańcuchowa do drewna umożliwiająca pracę jedną ręką	szt.	1	1	
46.	Wiertarka udarowa akumulatorowa	szt.	1	1	
47.	Szlifierka kątowna akumulatorowa	szt.	1	1	Średnica tarczy min. 125 mm
48.	Piła szablasta akumulatorowa	szt.	1	1	
49.	Wkrętarka akumulatorowa	szt.	1	1	
Urządzenia wymienione w pkt.: 46-49 powinny być skonfigurowane jako zestaw z możliwością wymiennej pracy akumulatorów.					
50.	Zestaw ratownictwa medycznego R1 + defibrylator (AED)	zestaw	1	1	Zestaw określony w zasadach ratownictwa medycznego KSRG. Plecak z opcją odłączania i dołączania kolejnych części.
51.	Nosze do ewakuacji w ciasnych przestrzeniach	szt.	1	1	Nosze z możliwością ewakuacji poszkodowanego w różnych pozycjach z wewnętrzną zabezpieczającą uprzężą. Zawiesia z możliwością płynnej regulacji pozycji noszy.
52.	Kamizelka asekuracyjna z uprzężą i sygnalizatorem świetlnym o wyporności min. 80N	kpl.	2	2	

53.	Rzutka ratownicza	szt.	2	2	
54.	Suchy skafander ratowniczy z kapturem i rękawicami	szt.	2	2	
55.	Łom uniwersalny ratowniczy	szt.	1	1	
56.	Zestaw do osadzania kotew	zestaw	1	1	W skład zestawu powinny wchodzić co najmniej: narzędzia i kotwy rozporowe umożliwiające osadzenie punktów w betonie i skale (bez wiertarki, która jest pod poz. 45).
57.	Aparat powietrzny nadciśnieniowy z butlą kompozytową i sygnalizator bezruchu	kpl.	2	2	Zgodny ze stosowanymi w KM/KP PSP
58.	Detektor wielogazowy (wyposażony w sensory: tlen, LEL, siarkowodór, tlenek węgla)	szt.	1	1	
59.	Przenośny system nagłaśniający - tuba ręczna/megafon	szt.	1	1	
60.	Lornetka	szt.	1	1	
62.	Tyczka teleskopowa do podwieszania haka mocującego	szt.	1	1	
63.	Hak mocujący do tyczki	szt.	2	2	spełniający wymogi normy EN 795 klasa B
64.	Agregat prądotwórczy przenośny cichobieżny	szt.	1	1	
66.	Gogle	szt.	6	10	

Uwagi: dotyczące kolumny 4 i 5

1. Zestaw sprzętu powinien być uzupełniany dodatkowymi elementami odpowiadającymi specyfice działania danej SGRW.
2. Zaleca się, aby na wyposażeniu grupy była apteczka szturmowa, której wyposażenie może stanowić skład zestawu ratownictwa medycznego R1, o którym mowa w pkt. 50.

Lp.	Wyposażenie SGRW w sprzęt, pojazdy i środki techniczne zintegrowane funkcjonalnie na potrzeby ratownictwa z użyciem śmigłowca		Ilość dla gotowości operacyjnej poziomu S	Uwagi
	Nazwa sprzętu	Jednostka miary		
1	2	3	4	5
1.	Zestaw do znakowania terenu lądowiska	zestaw	1	
2.	Pętla ratownicza	szt.	1	Zaleca się by była pływająca.
3.	Sprzęt dedykowany do działań z użyciem śmigłowca z wykorzystaniem technik linowych	kpl.	1	W skład powinien wchodzić co najmniej: zestaw do oporęczowania dostępnych śmigłowców dla danej SGRW, lina do zjazdu o dł. 30 m, lina do ewakuacji pod pokładem śmigłowca o długości 100 m, uprząże ewakuacyjne – 2 szt., pętla ratownicza – 1 szt., system łączności dla ratownika operatora na pokładzie i ratownika pod pokładem umożliwiającą wzajemną łączność oraz z pilotem, a także z jednostkami PSP, nóż lub sekator do cięcia lin z tworzyw sztucznych.
4.	Nosze do ewakuacji z użyciem śmigłowca	szt.	1	
5.	Kamizelka ratunkowa pneumatyczna	szt.	3	Uruchamiana ręcznie, z możliwością ustnego napełnienia, o wyporności min 150 N

Uwagi: dotyczące kolumny 4

Jeżeli grupa posiada więcej niż jeden komplet przewidywany do ratownictwa z użyciem śmigłowca, to każdy z nich powinien być uzupełniany w: nosze ratownicze, apteczkę szturmową, 2 kamizelki asekuracyjne z uprzążą i sygnalizatorem świetlnym o wyporności min. 80 N, suchy skafander ratowniczy w komplecie z kapturem i rękawicami oraz 2 dodatkowe radiotelefony przenośne.

Załącznik Nr 6

Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań ratownictwa wysokościowego w zakresie podstawowym.

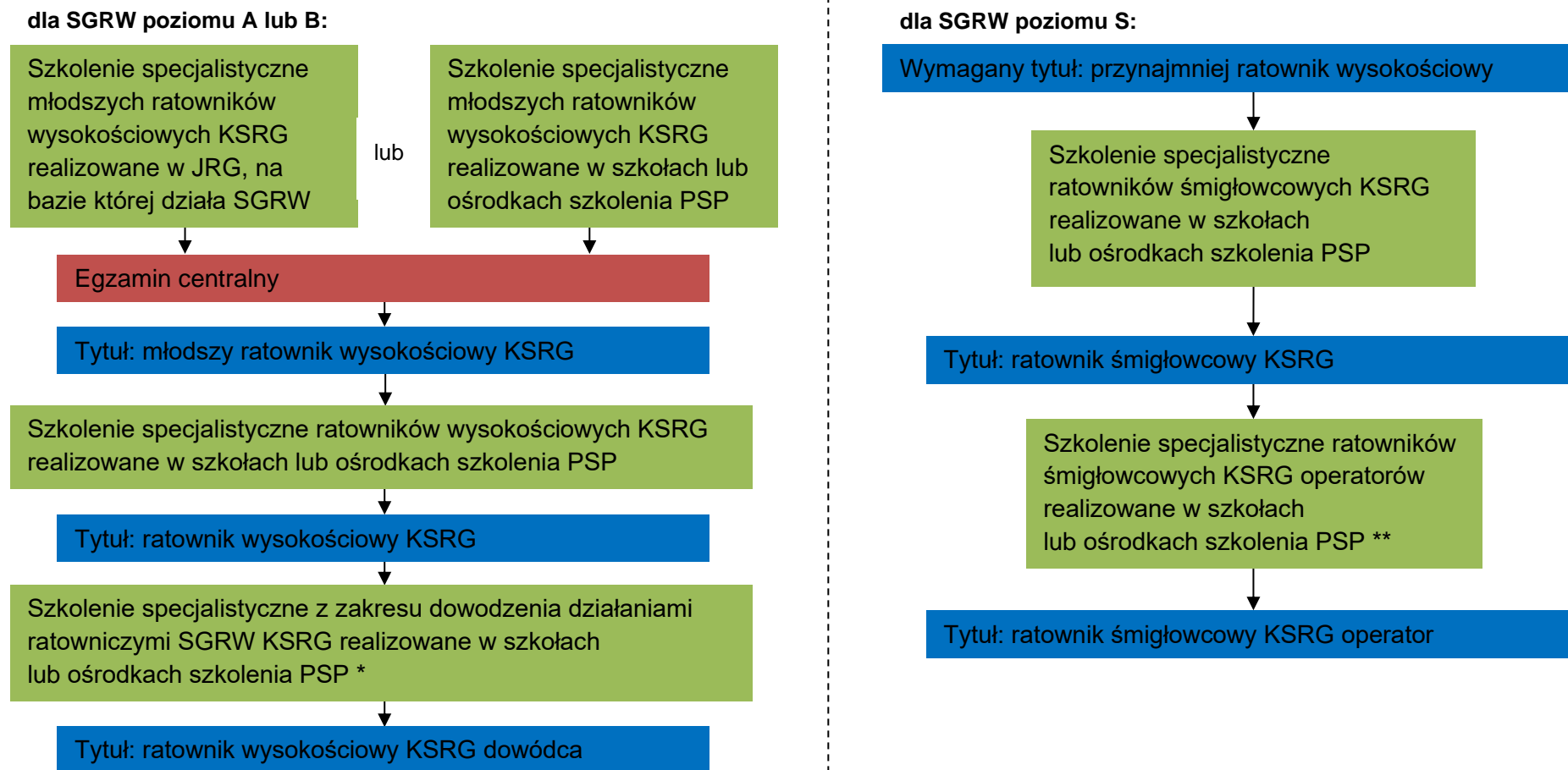
Wykaz jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego przewidzianych do realizacji zadań wynikających z podstawowego zakresu ratownictwa specjalistycznego na terenie województwa wraz z BRAKAMI sprzętowymi w stosunku do normatywu przedstawionego w zasadach organizacji poszczególnych rodzajów ratownictwa specjalistycznego								Jednostka miary																					
Minimum wynikające z "Zasad..."								kpl.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.			
№	Numer jednostki (wg SWD-ST)	Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Włączona do KSRC [tak/nie]	W obszarze dojazdu najbliższej JRG w ciągu 15 minut	Rodzaj ratownictwa, który jednostka będzie realizować		Wyposażenie wspólne	Ratownictwo wysokościowe																	
									wodne	wysokościowe		chemiczno-ekologiczne	poszukiwawczo-ratownicze	techniczne	liczba	braki	Worek typu „jaskiniowego” na spżęt	Worek typu „jaskiniowego” na linę	Lina półstatyczna 50 m	Lina półstatyczna 25 m	Taśma szyba min 150 cm	Karabinek stalowy z zabezpieczeniem	Bloczek ratowniczy podwójny	Bloczek pojedynczy	Szelki bezpieczeństwa z pasem biodrowym z punktem „A” z przodu i z tyłu	Przyrząd zjazdowy z automatyczną blokadą	Lonża regulowana	Uporzęd ewakuacyjna (trójką ewakuacyjną)	Trójnog ratowniczy
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26				

Załącznik Nr 7

Wzór planu rozwoju sieci jednostek przygotowanych do działań wysokościowych w zakresie specjalistycznym.

L.p.	Współrzędne geograficzne jednostki, na której utworzono grupę specjalistyczną						Województwo	Powiat/Miasto	Gmina	Nazwa jednostki tworzącej grupę specjalistyczną.	Rodzaj jednostki	Nazwa poddziału w strukturze odwołu operacyjnego np. "SGRW Warszawa 7"	Rodzaj ratownictwa specjalistycznego					Poziom gotowości operacyjnej				Planowany termin osiągnięcia deklarowanego poziomu gotowości (miesiąc i rok)	Dane funkcjonariusza prowadzącego sprawę specjalizacji w KW PSP/Szkole PSP lub D-cy grupy				Uwagi				
																		DŁUGOŚĆ [E]		SZEROKOŚĆ [N]			Deklarowany OBECNIE poziom gotowości operacyjnej		Docelowy poziom gotowości operacyjnej, do którego PLANOWANY jest rozwój grupy			Stopień	Imię	Nazwisko	Telefon kontaktowy
	hh°	mm'	ss,s"	hh°	mm'	ss,s"							A	B	AS	BS	A	B	AS	BS											
												wodne	wysokościowe	chemiczno-ekologiczne	poszukiwawczo-ratownicze	techniczne	A	B	AS	BS	A	B	AS	BS							

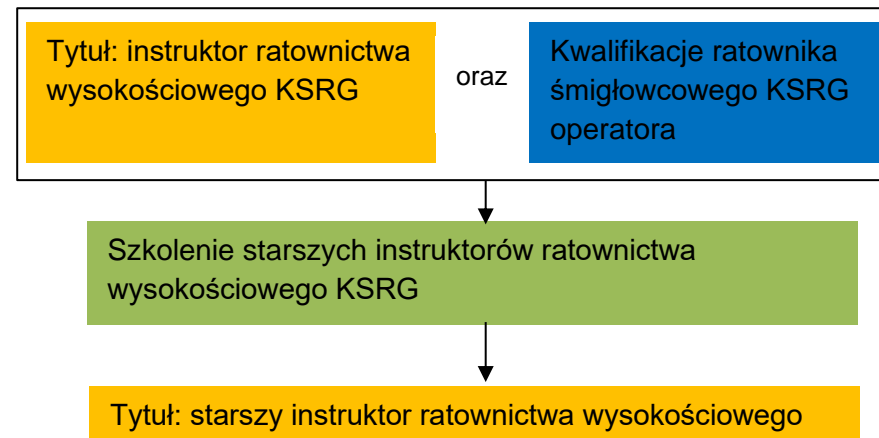
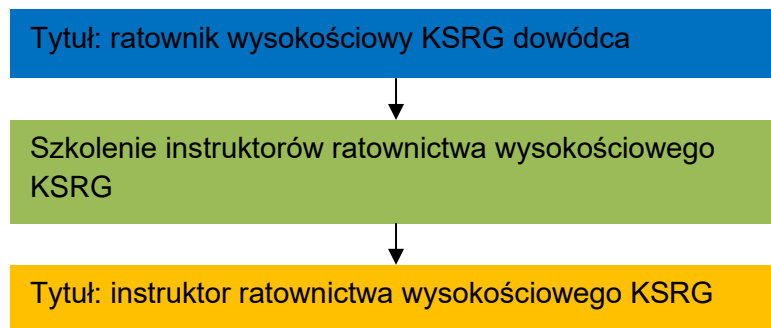
System szkolenia oraz uzyskiwanie tytułów w ratownictwie wysokościowym realizowanym przez KSRG

* konieczność zajmowania stanowiska dowódczego w JRG albo posiadania kwalifikacji do kierowania działaniem ratowniczym na poziomie taktycznym,

** konieczność posiadania tytułu ratownika wysokościowego KSRG dowódcy.

System szkolenia i tytuły instruktorskie:

I. Zasady uzyskiwania tytułów instruktorskich

1. Warunkiem uzyskania tytułu instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG lub tytułu starszego instruktora ratownictwa wysokościowego KSRG jest ukończenie odpowiednio szkolenia instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG lub szkolenia starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG, zgodnie z programami zatwierdzonymi przez komendanta głównego PSP.
2. Tytuły instruktorskie w ratownictwie wysokościowym KSRG nadaje komendant główny Państwowej Straży Pożarnej.

Organizacja szkoleń

1. Szkolenia w zakresie specjalistycznym realizowane są zgodnie z programami szkolenia z zakresu ratownictwa wysokościowego, zatwierdzonymi przez komendanta głównego PSP.
2. Każdy funkcjonariusz PSP będący ratownikiem wysokościowym zobowiązany jest do ewidencjonowania w indywidualnej karcie ratownika wysokościowego (załącznik nr 11) uczestnictwa w szkoleniach, ćwiczeniach, manewrach i innych formach doskonalenia zawodowego, w tym z użyciem śmigłowca, a także stopnia posiadanych kwalifikacji.
3. Wpisów w indywidualnej karcie ratownika wysokościowego dokonuje:
 - a. dowódca SGRW albo kierownik podmiotu, w ramach którego funkcjonuje SGRW lub kierownik jednostki organizacyjnej PSP - w zakresie przynależności do SGRW oraz posiadanych przez ratownika wysokościowego kwalifikacji,
 - b. wpisów w zakresie udziału w ćwiczeniach, manewrach, dodatkowych szkoleniach i staży, dokonują osoby wymienione w lit. a lub odpowiednio organizator przedsięwzięcia, osoba reprezentująca organizatora albo osoba prowadząca zajęcia
4. W szkoleniach z zakresu ratownictwa wysokościowego mogą uczestniczyć:
 - a. strażacy Państwowej Straży Pożarnej,
 - b. strażacy ratownicy ochotniczych straży pożarnych,
 - c. pracownicy innych jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz funkcjonariusze innych służb.
5. Warunki przyjęcia na poszczególne szkolenia określają programy szkoleń.

II. Doskonalenie zawodowe

1. Doskonalenie zawodowe jest realizowane w oparciu o „Zasady organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”.
2. Zajęcia w ramach doskonalenia zawodowego SGRW organizuje dowódca SGRW.
3. Na zajęcia doskonalenia zawodowego SGRW, zaleca się przeznaczyć 30% czasu przewidzianego na doskonalenie zawodowe funkcjonariuszy pełniących służbę w JRG PSP lub członków innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, w których utworzona jest SGRW.
4. Każdy członek SGRW, w danym roku, bierze udział w zgrupowaniu szkoleniowo-kondycyjnym, które w sumie ma wynosić min. 5 dni.
5. Podczas zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego prowadzi się:
 - a. trening alpinistyczny na obiektach przyrody lub konstrukcjach budowlanych,
 - b. ćwiczenia zgrywające,
 - c. trening kondycyjny,
 - d. wykłady o tematyce z zakresu ratownictwa wysokościowego.
6. Przebieg zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego nie powinien zakłócać funkcjonowania danego podmiotu ratowniczego, w szczególności gotowości operacyjnej SGRW.

7. Program zgrupowania szkoleniowo-kondycyjnego dla SGRW w PSP opracowuje dowódca SGRW, a zatwierdza właściwy kierownik jednostki organizacyjnej PSP.
8. Raz w roku, szkoła PSP wyznaczona przez komendanta głównego PSP, we współpracy z wskazaną komendą wojewódzką PSP oraz pod nadzorem Komendy Głównej PSP, organizuje ogólnopolskie warsztaty ratownicze dla przedstawicieli SGRW. Celem warsztatów jest wymiana doświadczeń w zakresie stosowanych technik ratownictwa wysokościowego i sprzętu ratowniczego oraz prowadzenie wspólnych ćwiczeń.
9. W celu podnoszenia sprawności fizycznej członków SGRW należy zapewnić im możliwość wykonywania ćwiczeń siłowych z elementami technik linowych i ćwiczeń wspinaczkowych.
10. Raz w roku, dowódca SGRW przeprowadza dla członków SGRW test sprawnościowy oraz egzamin teoretyczny i praktyczny z zakresu technik ratownictwa wysokościowego. Test sprawnościowy obejmuje:
 - a) biegowy test Coopera (zalicza ocena co najmniej dobra, zgodnie z tabelą wyników)

Test Coopera			
wiek	płeć	bardzo dobrze [m]	dobrze [m]
20 – 29	M	2800 +	2400 - 2800
	K	2700 +	2200 – 2700
30 – 39	M	2700 +	2300 – 2700
	K	2500 +	2000 – 2500
40 – 49	M	2500 +	2100 – 2500
	K	2300 +	1900 – 2300
50 +	M	2400 +	2000 – 2400
	K	2200 +	1700 - 2200

- b) sprawne i poprawne technicznie poruszanie się po poręczówkach pionowych o łącznej długości podchodzenia ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć oraz łącznej długości zjazdu ok. 60 m, przez co najmniej 6 przepięć,
 - c) podciąganie na drążku ciągiem martwym, co najmniej:
 - 10 razy - dla ratowników w wieku do lat 30,
 - 9 razy - dla ratowników w wieku 31- 35 lat,
 - 8 razy - dla ratowników w wieku 36- 40 lat,
 - 7 razy - dla ratowników w wieku powyżej 40 lat.
11. Dla członków SGRW, którzy nie zaliczyli testu sprawnościowego lub egzaminu w pierwszym terminie dowódca SGRW wyznacza termin poprawkowy nie później niż na 6 miesięcy od pierwszego egzaminu.

12. Niezaliczenie egzaminu lub testu sprawnościowego w terminie poprawkowym powoduje brak możliwości udziału ratownika w działaniach ratowniczych SGRW. Zawieszony ratownik nie może brać udziału w działaniach ratowniczych i ćwiczeniach SGRW do czasu zaliczenia testu sprawnościowego oraz egzaminu praktycznego i teoretycznego.
13. Biuro właściwe do spraw szkolenia Komendy Głównej PSP w uzgodnieniu z krajowym koordynatorem ds. ratownictwa wysokościowego, przeprowadza według potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na dwa lata unifikację instruktorów i starszych instruktorów ratownictwa wysokościowego KSRG (w tym funkcjonariuszy w stanie spoczynku) ustalając jednocześnie jej zakres tematyczny. Ukończenie unifikacji jest warunkiem dopuszczenia instruktora i starszego instruktora KSRG do prowadzenia zajęć dydaktycznych, podczas szkoleń ratownictwa wysokościowego na kolejne dwa lata. Lista instruktorów i starszych instruktorów KSRG (w tym funkcjonariuszy w stanie spoczynku) dopuszczonych do prowadzenia zajęć jest ogłaszana i aktualizowana przez dyrektora biura właściwego do spraw szkolenia Komendy Głównej PSP.
14. Unifikacja instruktorska obejmuje:
 - a) wymianę doświadczeń i unifikację technik ratowniczych nauczanych podczas szkoleń ratownictwa wysokościowego – ujednoczenie sposobu realizacji poszczególnych szkoleń, w tym sformułowanie wniosków i zaleceń dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne z tego zakresu,
 - b) wyrównanie poziomu wykształcenia oraz kondycji fizycznej kadry instruktorskiej
 - c) wnioskowanie do zespołu ds. ratownictwa wysokościowego w sprawach związanych z ratownictwem wysokościowym.
15. Starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG w celu utrzymania odpowiedniego poziomu wykształcenia powinien w ciągu 2 lat odbyć min. 2 godziny nalotu jako operator.

Załącznik nr 9

Indywidualna karta ratownika wysokościowego

Dane:

Imię -

Nazwisko -

Nr ewidencyjny PSP -

Jednostka organizacyjna PSP -

Przydział służbowy do SGRW

Data wstąpienia do SGRW				
Nazwa SGRW				
Czytelny podpis D-cy SGRW				
Data wystąpienia z SGRW				
Czytelny podpis D-cy SGRW				

Kwalifikacje

Kwalifikacje	Numer zaświadczenia	Data nadania uprawnień	Czytelny podpis D-cy SGRW
młodszy ratownik wysokościowy KSRG			
ratownik wysokościowy KSRG			
ratownik wysokościowy KSRG dowódca			
ratownik śmigłowcowy KSRG			
ratownik śmigłowcowy KSRG operator			
instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG			
starszy instruktor ratownictwa wysokościowego KSRG			

Ćwiczenia/manewry/szkolenia dodatkowe/staże

Data	Przedsięwzięcie/rodzaj wykonywanych czynności	Czytelny podpis Dowódcy SGRW/prowadzącego/organizatora

Legenda:

2) model śmigłowca (np. W-3, Mi-8, S-70i, EC-135).

3) W-wciągarka, TL-techniki linowe, DL-długa lina, N-nosze, P-przelot, B-zbiornik Bambi.

Jeśli były realizowane inne zadania - wpisać konkretne czynności.

4) RŚ – ratownik śmigłowcowy, OP – operator I – instruktor.

5) Podany w minutach lub godzinach czas całkowity wykonywanego zadania.

6) Podpis osoby odpowiadającej za realizację zadania z ramienia PSP.

Załącznik nr 10

Wzór ubrania podstawowego i kombinezonu zewnętrznego dla SGRW PSP

I. Ubranie podstawowe:

1. Bluza typu „combat shirt”

Przeznaczenie: zakładana na bieliznę lub bezpośrednio na ciało, praca na wysokości w szelkach bezpieczeństwa, w dobrych warunkach atmosferycznych używana jako warstwa wierzchnia.

2. Spodnie typu „taktycznego”

Przeznaczenie: zakładane na bieliznę lub bezpośrednio na ciało, praca na wysokości w szelkach bezpieczeństwa, w dobrych warunkach atmosferycznych używane jako warstwa wierzchnia.

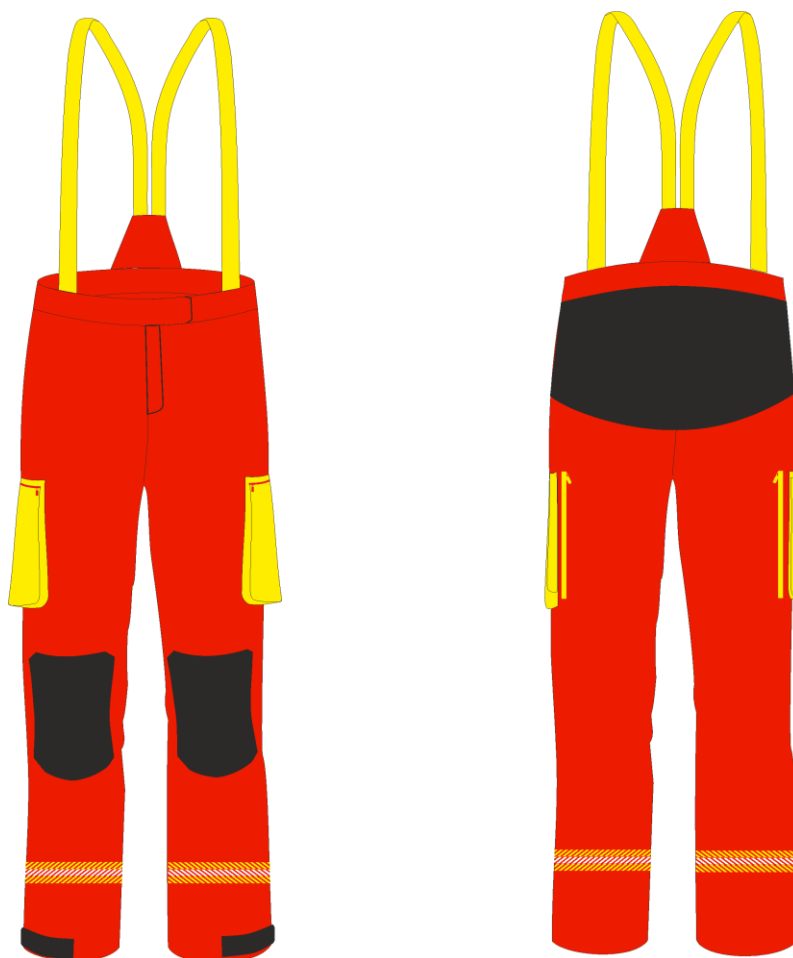
3. Kurtka membranowa

Przeznaczenie: warstwa wierzchnia, praca w trudnych warunkach atmosferycznych na wysokości, w szelkach bezpieczeństwa.

4. Spodnie membranowe

Przeznaczenie: warstwa wierzchnia, praca w trudnych warunkach atmosferycznych na wysokości, w szelkach bezpieczeństwa.

II. Kombinezon zewnętrzny:

Przeznaczenie: zakładany na bieliznę lub bezpośrednio na ciało, praca na wysokości w szelkach bezpieczeństwa, praca w wymagającym środowisku, w szelkach bezpieczeństwa.

